

ACORDUL AFD nr. CMD 1010 01 A

ACORD PRIVIND FACILITATEA DE CREDIT**din 17 Octombrie 2023****între****AGENȚIA FRANCEZĂ PENTRU DEZVOLTARE****Împrumutător****și****REPUBLICA MOLDOVA****Împrumutat**

CUPRINS

1.	DEFINIȚII ȘI INTERPRETARE	6
1.1	Definiții	6
2.	FACILITATEA, SCOPUL ȘI CONDIȚIILE DE UTILIZARE	6
2.1	Facilitatea	6
2.2	Scop	6
2.3	Absența răspunderii.....	6
2.4	Condiții precedente	6
3.	TRAGEREA FONDURILOR	7
3.1	Suma tragerii	7
3.2	Cererea de tragere.....	7
3.3	Finalizarea plății.....	7
3.4	Mecanisme de plată.....	7
3.5	Termenul limită de tragerea a mijloacelor bănești	7
4.	DOBÂNDĂ	8
4.1	Rata dobânzii.....	8
4.2	Calculul și plata dobânzilor.....	9
4.3	Plata pentru întârziere și dobânda de întârziere.....	10
4.4	Comunicarea ratelor dobânzii	10
4.5	Rata globală efectivă periodică	10
5.	MODIFICAREA CALCULULUI DOBÂNZII	11
5.1	Perturbarea pieței.....	11
5.2	Înlocuirea ratei dobânzii cotate	11
6.	COMISIOANE	13
6.1	Comisioane de angajament.....	13
6.2	Comisioane de evaluare	13
7.	RAMBURSARE	13
8.	PLATA ANTICIPATĂ ȘI ANULAREA	13
8.1	Plata anticipată voluntară	13
8.2	Plata anticipată obligatorie	14
8.3	Anularea de către Împrumutat.....	14
8.4	Anularea de către Împrumutător.....	14
8.5	Restricții	15
9.	OBLIGAȚII SUPLIMENTARE DE PLATĂ	15
9.1	Costuri și cheltuieli.....	15
9.2	Despăgubirea de anulare	15
9.3	Despăgubirea de plată anticipată.....	16
9.4	Impozite și taxe	16
9.5	Despăgubirea valutară	16
9.6	Date scadente	17
10.	DECLARAȚII ȘI GARANȚII	17
10.1	Capacitate și autoritate	17
10.2	Validitatea și admisibilitatea probelor.....	17
10.3	Obligații cu caracter obligatoriu.....	17

10.4	Taxe de depunere și de timbru	17
10.5	Transferul de fonduri.....	17
10.6	Conflict cu alte obligații	18
10.7	Legislația aplicabilă și executarea.....	18
10.8	Neîndeplinirea obligațiilor de plată.....	18
10.9	Informații eronate.....	18
10.10	Clasament pe picior de egalitate.....	18
10.11	Proveniența fondurilor și practicile interzise.....	18
10.12	Efect negativ semnificativ.....	19
11.	ANGAJAMENTE	19
11.1	Respectarea legilor, reglementări și obligații	19
11.2	Autorizații	19
11.3	Implementarea și menținerea programului.....	19
11.4	Responsabilitatea socială și de mediu	19
11.5	Clasament pe picior de egalitate.....	20
11.6	Angajament negativ.....	20
11.7	Evaluarea programului	21
11.8	Lista de sancțiuni și Embargo	21
11.9	Proveniența fondurilor, absența practicilor interzise	21
11.10	Investigații.....	22
11.11	Vizibilitate și comunicare.....	22
12.	ANGAJAMENTE DE INFORMARE.....	22
12.1	Informații financiare.....	22
12.2	Implementarea programului	23
12.3	Raport de monitorizare.....	23
12.4	Notificări cu privire la neîndeplinirea obligațiilor de plată sau Efectul negativ semnificativ	23
13.	EVENIMENTE DE NEÎNDEPLINIRE A OBLIGAȚIILOR DE PLATĂ	23
13.1	Evenimente de neîndeplinire a obligațiilor de plată.....	23
13.2	Accelerare	25
13.3	Notificarea evenimentului de neîndeplinire a obligațiilor de plată	26
14.	ADMINISTRAREA FACILITĂȚIL.....	26
14.1	Plăți	26
14.2	Compensare.....	26
14.3	Zile lucrătoare	26
14.4	Moneda de plată	26
14.5	Convenția de numărare a zilelor.....	27
14.6	Locul de plată.....	27
14.7	Perturbarea sistemelor de plată.....	27
15.	DIVERSE	28
15.1	Limba	28
15.2	Atestări și determinări	28
15.3	Nulitate parțială	28
15.4	Renunțare	28
15.5	Cesionare.....	28
15.6	Efect juridic	28
15.7	Integralitatea Acordului.....	29
15.8	Amendamente	29
15.9	Confidențialitate – Dezvăluirea informațiilor	29
15.11	Dificultăți	29

16.	AVIZE.....	30
16.1	Scrisori și adrese.....	30
16.2	Transmitere	30
16.1	Comunicare prin intermediul mijloacelor electronice.....	31
17.	LEGISLAȚIA APLICABILĂ, EXECUTAREA ȘI ALEGEREA SEDIULUI.....	31
17.1	Legislația aplicabilă.....	31
17.2	Arbitraj	31
17.3	Avizarea procesului.....	31
18.	INTRAREA ÎN VIGOARE ȘI DURATA	32
	ANEXA 1A – DEFINIȚII.....	34
	ANEXA 1B – CONSTRUCȚII.....	46
	ANEXA 2A - DESCRIEREA PROGRAMULUI	47
	ANEXA 2B – LISTA EXCLUDERILOR	49
	ANEXA 3A – PLANUL DE FINANȚARE	52
	ANEXA 3B – GRAFICUL DE MONITORIZARE.....	53
	ANEXA 4 - CONDIȚII PRECEDENTE.....	55
	ANEXA 5A - FORMULARUL CERERII DE TRAGERE	57
	ANEXA 5B - FORMULARUL CONFIRMĂRII TRAGERII ȘI A RATEI.....	59
	ANEXA 5C - FORMULARUL DE CERERE DE CONVERSIE A RATEI.....	60
	ANEXA 5D - FORMULARUL DE CONFIRMARE A CONVERSIEI RATEI.....	61
	ANEXA 6 - INFORMAȚII CARE POT FI PUBLICATE PE SITE-UL WEB AL GUVERNULUI FRANCEZ ȘI PE SITE-UL WEB AL ÎMPRUMUTĂTORULUI.....	62
	ANEXA 6.1 – NOTĂ DE COMUNICARE OPERAȚIONALĂ.....	63
	ANEXA 7 - LISTA NEEEXHAUSTIVĂ A DOCUMENTELOR DE MEDIU ȘI SOCIALE CARE ÎMPRUMUTATUL PERMISĂ SĂ FIE DEZVLUTATĂ ÎN LEGAȚIE CU PROCEDURILE ES DE GESTIUNE A RECLAMAȚIILOR	65
	ANEXA 8 - PLANUL DE ANGAJAMENT SOCIAL ȘI DE MEDIU.....	66

ACORD PRIVIND FACILITATEA DE CREDIT

ÎNTRE:

(1) **REPUBLICA MOLDOVA,**

reprezentat de Petru Rotaru, în calitate sa de ministru al Finanțelor al Republicii Moldova, autorizat în mod corespunzător să semneze prezentul Acord,

("Moldova" sau "Împrumutat");

ȘI

(2) **AGENCE FRANCAISE DE DEVELOPPEMENT**, entitate publică franceză de drept francez, cu sediul social la 5, Rue Roland Barthes, 75598 Paris Cedex 12, Franța, înregistrată în Registrul Comerțului și Societăților din Paris cu numărul 775 665 599, reprezentată de domnul Philippe Orliange, în calitate sa de Director Executiv pentru Țări al Agenției Franceze pentru Dezvoltare, autorizat în mod corespunzător să semneze prezentul acord,

("AFD" sau "Împrumutător");

(denumite în continuare în comun "Părți" și fiecare "Parte");

DAT FIIND FAPTUL CĂ:

- (A) Împrumutatul intenționează să implementeze un Program constând într-un împrumut bazat pe politici pentru a sprijini reformele sectorului energetic din Republica Moldova în vederea consolidării securității energetice și a contribuției la convergența către standardele Uniunii Europene, așa cum este descris în continuare în Program ANEXA 2A (*Descrierea Programului*), prin finanțarea bugetului său general, cu excepția scopurilor menționate în anexa 2B (*LISTA EXCLUDERII*), precum și cheltuielile militare.
- (B) Împrumutatul a solicitat Împrumutătorului să pună la dispoziție o facilitate în scopul participării la finanțarea Programului.
- (C) În conformitate cu rezoluția nr. C20230414 a Consiliului de administrație (*Conseil des Etats Etrangers*) din data de 21 iunie 2023, Împrumutător a fost de acord să pună facilitatea la dispoziția Împrumutatului în conformitate cu termenii și condițiile prezentului Acord.

PRIN URMARE, PĂRȚILE AU CONVENIT ASUPRA URMATOARELOR:

1. DEFINIȚII ȘI INTERPRETARE

1.1 Definiții

Cuvintele cu litere majuscule și expresiile utilizate în prezentul Acord (inclusiv cele care apar în considerentele de mai sus și în anexe) vor avea semnificația care le este dată acestora în listă

ANEXA 1A (Definiții), cu excepția cazului în care contextul prezentului Acord prevede altfel.

1.2 Interpretare

Cuvintele și expresiile utilizate în prezentul acord vor fi interpretate în conformitate cu prevederile Programului

ANEXA 1B (Interpretare), cu excepția cazului în care apare intenția contrară.

2. FACILITATEA, SCOPUL ȘI CONDIȚIILE DE UTILIZARE

2.1 Facilitatea

Sub rezerva termenilor prezentului Acord, Împrumutătorul pune la dispoziția Împrumutatului o facilitate în valoare totală maximă de patruzeci de milioane de euro (40.000.000 EUR).

2.2 Scop

Scopul facilității este de a finanța bugetul Împrumutatului destinat implementării Programului, așa cum este descris în ANEXA 2A (*Descrierea Programului*), în conformitate cu Planul de finanțare descris în ANEXA 3A (*Planul de finanțare*) și graficul de monitorizare descris în ANEXA 3B (*Graficul de monitorizare*).

2.3 Absența răspunderii

Împrumutătorul nu va fi tras la răspundere pentru utilizarea oricărei sume împrumutate care nu este în conformitate cu prevederile prezentului Acord.

2.4 Condiții precedente

Nu mai târziu de data semnării, Împrumutatul va furniza Împrumutătorului toate documentele prevăzute în partea PARTEA I a ANEXEI 4 (*Anexa 4 - Condiții Precedente*).

O cerere de tragere nu poate fi transmisă Împrumutătorului decât dacă:

- (a) Împrumutătorul a primit toate documentele enumerate în Partea II a ANEXEI 4 (*Anexa 4 - Condiții Precedente*) și a notificat Împrumutatul că aceste documente sunt satisfăcătoare în ceea ce privește forma și fondul;
- (b) la Data cererii de tragere și la Data de tragere propusă pentru Tragerea relevantă, nu a avut loc niciun eveniment de perturbare a sistemelor de plată și au fost îndeplinite condițiile prevăzute în prezentul Acord, inclusiv:
 - (1) niciun Eveniment de neîndeplinire a obligațiilor de plată care continuă sau ar rezulta din Tragerea propusă;
 - (2) Cererea de tragere a fost formulată în conformitate cu termenii Clauzei 3.2 (*Cererea de tragere*);
 - (3) fiecare declarație dată de Împrumutat în legătură cu Clauza 10 (*DECLARAȚII ȘI GARANȚII*) este veridică;

3. TRAGEREA FONDURILOR

3.1 Suma tragerii

Facilitatea va fi pusă la dispoziția Împrumutatului în timpul Perioadei de disponibilitate, într-o singură tragere.

Valoarea tragerii propuse este de patruzeci de milioane de euro (40.000.000 de euro).

3.2 Cererea de tragere

În cazul îndeplinirii condițiilor prevăzute în Clauza 0 (*Condiții*), Împrumutatul poate debursa Facilitatea prin transmiterea către Împrumutător a unei Cereri de tragere completate în mod corespunzător. Cererea de tragere va fi transmisă de către Împrumutat directorului biroului AFD la adresa specificată în Clauza 16.1 (*Scrisori și adrese*).

Cererea de tragere este irevocabilă și se va considera ca fiind finalizată în mod corespunzător dacă:

- (a) Cererea de tragere este substanțial în forma stabilită în ANEXA 5A (*FORMULARUL CERERII DE TRAGERE*);
- (b) Cererea de tragere este primită de Împrumutător cu cel puțin cincisprezece (15) zile lucrătoare înainte de termenul limită pentru tragere;
- (c) data de tragere propusă este o zi lucrătoare care se încadrează în perioada de disponibilitate;
- (d) valoarea tragerii respectă Clauza 3.1 (Suma tragerii); și
- (e) toate documentele prevăzute în Partea a II-a a ANEXEI 4 (Condiții precedente) în scopul tragerii sunt anexate la Cererea de tragere, sunt în conformitate cu Anexa menționată mai sus și cerințele Clauzei 3.4 (*Mecanisme de*), și corespund cerințelor Împrumutătorului din punct de vedere formal și substanțial.

3.3 Finalizarea plății

Sub rezerva clauzei 14.7 (*Perturbarea sistemelor de plată*), în cazul în care fiecare dintre condițiile prevăzute în Clauza 0 (*Condiții*) din prezentul acord a fost îndeplinită, Împrumutătorul va pune tragerea solicitată la dispoziția Împrumutatului cel târziu la Data tragerii.

Împrumutătorul va furniza Împrumutatului o scrisoare de confirmare a tragerii în mod substanțial în forma stabilită în ANEXA 5B (*FORMULARUL CONFIRMĂRII TRAGERII ȘI A RATEI*).

3.4 Mecanisme de plată

Suma tragerii se va debursa în contul deschis în numele Împrumutatului la Banca Națională a Moldovei ("Contul Împrumutatului") conform rechizitelor indicate în ANEXA 1A (Definiții).

3.5 Termenul limită de tragerea a mijloacelor bănești

Tragerea completă a Facilității va avea loc cel târziu la Termenul limită pentru Tragere.

În cazul în care tragerea completă nu are loc până la data menționată mai sus, Împrumutătorul poate anula Facilitatea în conformitate cu Clauza 8.4 (*Anularea de către Împrumutător*).

Termenul limită de tragere nu poate fi amânat fără acordul prealabil al Împrumutătorului.

Orice amânare a Termenului limită de tragere va fi (i) supusă unor noi condiții financiare aplicabile tragerii creditului disponibil și (ii) formalizată în scris între Părți.

4. DOBÂNDĂ

4.1 Rata dobânzii

4.1.1 Selectarea ratei dobânzii

Pentru fiecare Debursare, Împrumutatul poate selecta o Rată a dobânzii fixă sau o Rată a dobânzii variabilă, care se va aplica sumei stabilite în Cererea de debursare relevantă, prin indicarea Ratei Dobânzii selectate, adică fixă sau flotantă, în Solicitarea de tragere livrată Împrumutătorului în mod substanțial în forma prevăzută în Anexa 5A (*Forma de solicitare de tragere*), sub rezerva următoarelor condiții:

- (a) Rata flotantă a dobânzii

Împrumutatul poate alege o Rată a Dobânzii variabilă, care va fi rata procentuală pe an, fiind totalul:

- EURIBOR la șase luni sau, după caz, Indicatorul de referință de înlocuire plus orice marjă de ajustare, determinată în conformitate cu prevederile Clauzei 5 (Modificarea calculului dobânzii) din Contract; și
- Marja.

Fără a aduce atingere celor de mai sus, în cazul primei Trageri, dacă prima Perioadă de Dobândă este mai mică de o sută treizeci și cinci (135) de zile, EURIBOR aplicabil va fi:

- EURIBOR de o lună sau, după caz, Indicatorul de referință de înlocuire plus orice marjă de ajustare, determinată în conformitate cu prevederile Clauzei 5 (Modificarea calculului dobânzii) din Contract, dacă prima Perioadă de Dobândă este mai puțin de șaiszeci (60) de zile; sau
- EURIBOR la trei luni sau, după caz, Indicatorul de referință de înlocuire plus orice marjă de ajustare, determinată în conformitate cu prevederile Clauzei Clauzei 5 (Modificarea calculului dobânzii) din Contract, dacă prima Perioadă a Dobânzii este între șaiszeci (60) de zile și o sută treizeci și cinci (135) de zile.

(b) Rata fixă a dobânzii

Cu condiția ca suma unei Trageri solicitate să fie egală sau mai mare de trei milioane de euro (3.000.000 EUR), Împrumutatul poate selecta o Rată fixă a Dobânzii pentru respectiva Tragere solicitată. Rata fixă a dobânzii va fi rata fixă de referință majorată sau scăzută de orice fluctuație a ratei indicelui pentru perioada de la Data de stabilire a ratei de semnare și data de stabilire a ratei pentru fiecare tragere.

Împrumutatul poate specifica în Cererea de tragere o sumă maximă pentru Rata fixă a dobânzii. În cazul în care rata fixă a dobânzii calculată la data stabilirii ratei depășește suma maximă pentru rata fixă a dobânzii specificată în cererea relevantă de tragere, o astfel de cerere de tragere va fi anulată, iar suma de tragere specificată în cererea de tragere anulată va fi creditată în creditul disponibil.

4.1.2 Rata minimă a dobânzii

Rata dobânzii determinată în conformitate cu clauza 4.1.1 (*Selectarea ratei dobânzii*) nu trebuie să fie mai mică de zero puncte douăzeci și cinci la sută. (0,25%) pe an, în pofida oricărei scăderi a Ratei dobânzii.

4.1.3 Conversia de la o rată a dobânzii variabilă la o rată a dobânzii fixă

(a) Conversia ratei la cererea Împrumutatului

Împrumutatul poate solicita în orice moment ca Împrumutătorul să convertească Rata dobânzii variabilă aplicabilă unei Trageri sau mai multor Trageri într-o Rată fixă a Dobânzii, cu condiția ca suma respectivei Trageri sau suma agregată a Tragerii (după caz) să fie egală sau mai mare de trei milioane de euro (3.000.000 de euro).

În acest sens, Împrumutatul va trimite Împrumutătorului o Cerere de Conversie a Ratei în mod substanțial în forma prevăzută în Anexa 5C (Formula Cererii de Conversie a Ratei). Împrumutatul poate specifica în Scrisoarea de conversie a ratei

o sumă maximă pentru Rata fixă a dobânzii. În cazul în care rata fixă a dobânzii calculată la Data stabilirii ratei depășește suma maximă pentru rata fixă a dobânzii specificată de Împrumutat în Cererea de conversie a ratei, o astfel de Cerere de conversie a ratei va fi anulată automat.

Rata fixă a dobânzii va intra în vigoare la două (2) zile lucrătoare după data stabilirii ratei.

(b) Mecanismul de conversie a ratei

Rata fixă a dobânzii aplicabilă Tragerilor relevante va fi determinată în conformitate cu Clauza 4.1.1(b) (Rata fixă a dobânzii) de mai sus la Data de stabilire a ratei menționată la paragraful (a) de mai sus.

Împrumutătorul va trimite Împrumutatului o scrisoare de confirmare a conversiei ratei în mod substanțial în forma prevăzută în Anexa 5D (Forma de confirmare a conversiei ratei).

O conversie a ratei este finală și se efectuează fără costuri.

4.2 Calculul și plata dobânzilor

Împrumutatul va plăti dobânda acumulată pe suma trasă la fiecare Dată de plată.

Suma dobânzii plătibile de către Împrumutat la o Dată de plată relevantă și pentru o Perioadă de dobândă relevantă va fi egală cu suma oricărei dobânzi datorate de Împrumutat la valoarea Principalului restant pentru fiecare Tragere. Dobânda datorată de Împrumutat pentru fiecare Tragere se calculează pe baza:

Principalul restant datorat de către Împrumutat în ceea ce privește Tragerea relevantă la Data de plată imediat anterioară sau, în cazul primei Perioade de dobândă, la Data de tragere corespunzătoare;

numărului exact de zile acumulate în Perioada de dobândă relevantă pe baza unui an de trei sute șaiszeci (360) de zile; și

rata dobânzii aplicabilă determinată în conformitate cu dispozițiile Clauzei 4.1 (*Rata dobânzii*).

4.3 Plata pentru întârziere și dobânda de întârziere

- (a) Întârzierea efectuării plăților și dobânzile de întârziere pentru toate sumele datorate și neachitate (cu excepția dobânzilor)

În cazul în care Împrumutatul nu plătește nici o sumă plătibilă de către acesta Împrumutătorului în temeiul prezentului Acord (indiferent dacă este vorba de o plată a principalului, de o compensație de plată în avans, de orice costuri, taxe și cheltuieli de orice fel prevăzute în prezentul Acord, cu excepția oricărei dobânzi restante neplătite) la data scadenței sale, dobânda se va acumula la suma restantă, în măsura permisă de lege, de la Data scadenței până la Data de plată efectivă (atât înainte, cât și după o hotărâre arbitrală, dacă există) la rata dobânzii aplicabilă perioadei actuale de dobândă (dobândă de întârziere) majorată cu trei puncte cinci la sută. (3.5%) (dobânda de întârziere). Nu este necesară nici o notificare prealabilă oficială din partea Împrumutătorului.

- (b) Întârzierea efectuării plăților și dobânzile de întârziere pentru dobânzile restante neplătite

Dobânda care nu a fost plătită la Data scadenței se capitalizează și se suportă dobândă, în măsura permisă de lege, la Rata dobânzii aplicabilă Perioadei de dobândă în curs (dobânda de întârziere), majorată cu trei virgulă cinci la sută. (3.5%) (dobânda de întârziere), în măsura în care aceste dobânzi au fost datorate și exigibile timp de cel puțin un (1) an. Nu este necesară nici o notificare prealabilă oficială din partea Împrumutătorului.

Împrumutatul va plăti orice dobândă restantă în temeiul prezentei Clauze 4.3 (*Plata pentru întârziere și dobânda de întârziere*) imediat la cererea Împrumutătorului sau la fiecare Dată de plată după data scadență a plății restante.

- (c) Primirea oricărei plăți a dobânzii de întârziere de către Împrumutător nu implică acordarea unei prelungiri a plății către Împrumutat și nici nu va funcționa ca o renunțare la oricare dintre drepturile Împrumutătorului de mai jos.

4.4 Comunicarea ratelor dobânzii

Împrumutătorul va notifica imediat Împrumutatul cu privire la determinarea fiecărei rate a dobânzii în conformitate cu prezentul Acord.

4.5 Rata globală efectivă periodică

Pentru a se conforma articolelor L. 314-1-L.314-5 și R.314-1 și următoarele din Codul francez al consumatorilor și L. 313-4 din Codul monetar și financiar francez, Împrumutătorul informează Împrumutatul, iar Împrumutatul acceptă că Rata globală efectivă (*taux effectif global*) aplicabilă instrumentului poate fi evaluată la o rată anuală de patru punct treizeci și patru la sută (4.34 %) pe baza unui an de trei sute șaiszeci și cinci (365) de zile, și o perioadă de dobândă de șase (6) luni, la o rată a perioadei de doi punct cinsprezece la sută (2.15 %) sub rezerva următoarelor:

- (a) ratele de mai sus sunt furnizate numai în scop informativ;
- (b) ratele de mai sus se calculează pe baza faptului că:
- (1) tragerea Facilității este integrală la data semnării;
 - (2) nicio tragere pusă la dispoziția Împrumutatului nu va suporta dobânda la rata flotantă; și
 - (3) rata fixă pe durata Facilității ar trebui să fie egală cu patru punct șaptisprezece la sută (4.17 %) pe an;
- (c) ratele de mai sus iau în considerare comisioanele și costurile plățibile de împrumutat în temeiul prezentului Acord, presupunând că aceste comisioane și costuri vor rămâne fixe și se vor aplica până la expirarea termenului prezentului Acord.

5. MODIFICAREA CALCULULUI DOBÂNZII

5.1 Perturbarea pieței

- (a) În cazul în care un Eveniment de perturbare a pieței afectează piața interbancară din zona Euro și este imposibil:

- (1) ca rata fixă a dobânzii să determine rata fixă a dobânzii aplicabilă unei trageri sau
- (2) ca rata variabilă a dobânzii, să determine EURIBOR aplicabil pentru perioada de dobândă relevantă,

Împrumutătorul va informa Împrumutatul.

- (b) La survenirea evenimentului descris la litera (a) de mai sus, rata dobânzii aplicabilă, după caz, pentru tragerea relevantă sau pentru perioada de dobândă relevantă va fi suma:
 - (1) marjei; și
 - (2) ratei procentuale pe an corespunzătoare costului pentru Împrumutător de finanțare a tragerilor (tragerilor) relevante din orice sursă pe care o poate selecta în mod rezonabil. Rata respectivă va fi notificată Împrumutatului cât mai curând posibil și, în orice caz, înainte de (1) prima Dată de plată pentru dobânda datorată în temeiul unei astfel de trageri pentru rata fixă a dobânzii sau (2) Data plății pentru dobânda datorată în conformitate cu această perioadă a dobânzii pentru rata variabilă a dobânzii.

5.2 Înlocuirea ratei dobânzii cotate

5.2.1 Definiții

"Organism de nominalizare relevant" înseamnă orice bancă centrală, autoritate de reglementare, supraveghetor sau grup de lucru sau comitet sponsorizat sau prezidat de sau constituit la cererea oricărui dintre aceștia.

"Eveniment de înlocuire a ratei dobânzii cotate" înseamnă oricare dintre următoarele evenimente sau serii de evenimente:

- (a) definirea, metodologia, formula sau mijloacele de determinare a ratei dobânzii cotate s-au modificat semnificativ;
- (b) este adoptată o lege sau un regulament care interzice utilizarea Ratei dobânzii cotate, fiind specificat, pentru evitarea oricărui îndoeli, faptul că apariția acestui eveniment nu va constitui un eveniment obligatoriu de plată anticipată;
- (c) administratorul Ratei dobânzii cotate sau supraveghetorul acestuia anunță public:
 - (1) că a încetat sau va înceta să furnizeze Rata dobânzii cotate pentru totdeauna sau pe un termen nedeterminat și, în acel moment, niciun administrator succesori nu a fost nominalizat public pentru a continua să furnizeze rata dobânzii cotate respectivă;
 - (2) că Rata dobânzii cotate a încetat sau va înceta să mai fie publicată pentru totdeauna sau pe termen nedeterminat; sau
 - (3) că rata dobânzii cotate nu mai poate fi utilizată (fie la momentul de față sau în viitor);
- (d) se face un anunț public cu privire la falimentul administratorului ratei dobânzii cotate respective sau a oricărei alte proceduri de insolvență împotriva acestuia și, în acel moment, niciun administrator succesori nu a fost desemnat public pentru a continua să furnizeze rata dobânzii cotate respectivă; sau

- (e) în opinia Împrumutătorului, rata dobânzii cotate a încetat să mai fie utilizată în cadrul unei serii de tranzacții de finanțare comparabile.

"Rata dobânzii cotate" înseamnă EURIBOR sau, în urma înlocuirii acestei rate cu un indice de referință de înlocuire, valoarea Indicelui de referință de înlocuire.

"Data de înlocuire a ratei dobânzii cotate" înseamnă:

- în ceea ce privește evenimentele la care se face referire la literele (a), (d) și (e) din definiția de mai sus a evenimentului de înlocuire a ratei dobânzii cotate, data la care Împrumutătorul ia cunoștință de producerea unui astfel de eveniment și,
- în ceea ce privește evenimentele la care se face referire la literele b) și c) din definiția de mai sus a evenimentului de înlocuire a ratei dobânzii cotate, data după care utilizarea Ratei dobânzii cotate va fi interzisă sau data la care administratorul Ratei dobânzii cotate încetează pentru totdeauna sau pe un termen nedeterminat să furnizeze Rata dobânzii cotate sau data după care rata dobânzii cotate nu mai poate fi utilizată.

5.2.2 Fiecare parte recunoaște și este de acord, în beneficiul celeilalte părți, că, în cazul în care are loc un eveniment de înlocuire a ratei dobânzii cotate și pentru a menține echilibrul economic al Acordului, Împrumutătorul poate înlocui rata dobânzii cotate cu o altă rată ("**Indicele de Referință de înlocuire**"), care poate include o marjă de ajustare pentru a evita orice transfer de valoare economică între părți (dacă există) ("**Marja de ajustare**") și Împrumutătorul va stabili data de la care indicele de referință de înlocuire și, dacă este cazul, marja de ajustare vor înlocui rata dobânzii cotate și orice alte modificări aduse Acordului necesare ca urmare a înlocuirii ratei dobânzii cotate cu indicele de referință de înlocuire.

5.2.3 Determinarea indicelui de referință de înlocuire și modificările necesare se vor face cu bună-credință și ținând cont de, (i) de recomandările oricărui organism de nominalizare relevant sau (ii) de recomandările administratorului ratei de evaluare sau (iii) de soluția industrială recomandată de asociațiile profesionale din sectorul bancar sau (iv) de practica de piață observată într-o serie de tranzacții de finanțare comparabile la data înlocuirii.

5.2.4 În cazul înlocuirii ratei dobânzii cotate, Împrumutătorul va notifica imediat Împrumutatul cu privire la termenii și condițiile de înlocuire pentru a înlocui rata dobânzii cotate cu indicele de referință de înlocuire, care se va aplica perioadelor de dobândă care încep cu cel puțin două zile lucrătoare după data de înlocuire a ratei dobânzii cotate.

5.2.5 Dispozițiile Clauzei 5.2 (*Înlocuirea ratei dobânzii cotate*) prevalează asupra dispozițiilor Clauzei 5.1 (*Perturbarea pieței*).

6. COMISIOANE

6.1 Comisioane de angajament

Un comision de angajament de zero punct cinci la sută (0,5%) pe an va fi calculat începând cu data semnării.

Prima plată pentru un astfel de comision de angajament va fi datorată Împrumutătorului de către Împrumutat numai de la data intrării în vigoare a prezentului Acord. Comisionul de angajament se calculează la rata specificată mai sus în funcție de valoarea creditului disponibil proporțional cu numărul real de zile scurse, majorat cu valoarea oricărei trageri care urmează să fie pusă la dispoziție de către Împrumutător în conformitate cu orice Cerere de trageri în așteptare.

Primul comision de angajament se calculează pentru perioada cuprinsă între (i) Data semnării (exclusă) până la (ii) data imediat următoare plății (inclusiv). Comisiunile de angajament ulterioare se calculează pentru perioadele care încep în ziua imediat următoare datei de plată (inclusiv) și se încheie la următoarea Dată de plată (inclusiv).

Comisionul de angajament acumulat se plătește după data efectivității (i) la fiecare dată de plată din perioada de disponibilitate; (ii) la Data plății care urmează ultimei zile a Perioadei de tragere; și (iii) în cazul în care Creditul Disponibil este anulat integral, la Data plății următoare datei efective a anulării respective.

6.2 Comisiunile de evaluare

După maxim treizeci de zile de la data intrării în efectivitate și, în orice caz, înainte de data tragerii, Împrumutatul va plăti Împrumutătorului un comision de evaluare de zero punct cincizeci (0,50%) calculată din valoarea maximă a Facilității.

7. **RAMBURSARE**

După expirarea Perioadei de grație, Împrumutatul va rambursa Împrumutătorului suma principală a Facilității în douăzeci (20) de rate semestriale, scadente și plătibile la fiecare dată de plată.

Prima tranșă va fi scadentă și plătită la 20 Ianuarie 2029 iar ultima tranșă va fi scadentă și plătită la 20 Iulie 2038. Înainte de fiecare dată de plată, Împrumutătorul va transmite Împrumutatului o notificare de plată.

La sfârșitul perioadei de tragere, Împrumutătorul va transmite Împrumutatului tabela de amortizare în ceea ce privește Facilitatea, luând în considerare, dacă este cazul, orice potențială anulare a Facilității în temeiul Clauzelor 8.3 (*Anularea de către Împrumutat*) și/sau 8.4 (*Anularea de către Împrumutător*).

8. **PLATA ANTICIPATĂ ȘI ANULAREA**

8.1 Plata anticipată voluntară

Împrumutatul nu are dreptul să plătească în avans întreaga Facilitate sau orice parte a acesteia înainte de expirarea Perioadei de tragere. Începând cu ziua următoare expirării Perioadei de tragere, Împrumutatul poate plăti în avans întreaga Facilitate sau orice parte a acesteia, sub rezerva următoarelor condiții:

- (a) Împrumutatul va notifica Împrumutătorul cu privire la intenția sa de a plăti în avans cu cel puțin treizeci (30) de zile lucrătoare printr-o notificare scrisă și irevocabilă înainte de data preconizată a plății în avans;
- (b) suma care urmează să fie plătită anticipat este egală cu una sau mai multe tranșe din suma datoriei principale;
- (c) data preconizată a plății anticipate este o Dată de plată;
- (d) toate plățile anticipate se vor efectua împreună cu plata dobânzilor acumulate, a oricăror taxe, indemnizații și a costurilor aferente în legătură cu suma plătită anticipat, astfel cum se prevede în prezentul Acord;
- (e) nu există o sumă restantă; și
- (f) în cazul unei plăți anticipate parțiale, Împrumutatul trebuie să fi furnizat dovezi, satisfăcătoare Împrumutătorului, că dispune de suficiente fonduri prevăzute în

angajamente, disponibile în scopul finanțării Programului, astfel cum este stabilit în Planul de finanțare.

La data plății la care se efectuează plata anticipată, Împrumutatul va plăti întreaga sumă a Rambursării de plată în avans datorate și plățile în conformitate cu Clauza 9.3 (*Despăgubirea de plată anticipată plății anticipate*).

8.2 Plata anticipată obligatorie

Împrumutatul va plăti imediat în avans întregul sau o parte a Facilității la primirea unei notificări din partea Împrumutătorului prin care împrumutatul informează Împrumutatul cu privire la oricare dintre următoarele evenimente:

- (a) Ilegalitate: devine ilegal ca Împrumutătorul, în conformitate cu legislația sa aplicabilă, să își îndeplinească oricare dintre obligațiile prevăzute în prezentul Acord sau să finanțeze sau să mențină Facilitatea;
- (b) Neîndeplinirea obligațiilor: Împrumutătorul declară un eveniment de neîndeplinire a obligațiilor de plată în conformitate cu clauza 13 (*EVENIMENTE DE NEÎNDEPLINIRE A OBLIGAȚIILOR DE PLATĂ*);

În cazul fiecăruia dintre evenimentele menționate la alin. (a) și (b) de mai sus, Împrumutătorul își rezervă dreptul, după ce a notificat împrumutatul în scris, de a-și exercita drepturile în calitate de Împrumutător în modul specificat la alineatul (b) din Clauza 13.2 (*Accelerare*).

8.3 Anularea de către Împrumutat

Înainte de termenul limită pentru tragere, Împrumutatul poate anula integral sau parțial Creditul disponibil, acordând Împrumutătorului o notificare prealabilă cu trei (3) zile lucrătoare.

La primirea unei astfel de notificări de anulare, Împrumutătorul va anula suma notificată de Împrumutat, cu condiția ca cheltuielile, astfel cum sunt specificate în Planul de finanțare, să fie acoperite într-un mod satisfăcător pentru Împrumutător, cu excepția cazului în care Programul este abandonat de împrumutat.

8.4 Anularea de către Împrumutător

Creditul disponibil va fi anulat imediat la momentul transmiterii unei notificări către Împrumutat, care va intra în vigoare imediat, dacă:

- (a) Creditul disponibil nu este egal cu zero la termenul limită pentru tragere;
- (b) a avut loc și continuă un eveniment de neîndeplinire a obligațiilor de plată; sau
- (c) a avut loc un eveniment menționat în clauză 8.2 (*Plata anticipată obligatorie*);

cu excepția cazului în care, în cazul alineatului (a) din prezenta clauză 8.4 (*Anularea de către Împrumutător*), Împrumutătorul a propus amânarea termenului de tragere pe baza unor noi condiții financiare care se vor aplica oricăror trageri în cadrul creditului disponibil, iar Împrumutatul a fost de acord cu propunerea.

8.5 Restricții

Orice notificare de plată anticipată sau anulare formulată de o parte în temeiul prezentei clauze 8 (*PLATA ANTICIPATĂ ȘI ANULAREA*) va fi irevocabilă și, cu excepția cazului în care se prevede altfel în prezentul acord, orice astfel de notificare va specifica data sau datele la care

urmează să se efectueze plata anticipată sau anularea relevantă și valoarea plății anticipate sau a anulării respective.

Împrumutatul nu va plăti în avans sau anula integral sau în orice parte a Facilității decât în momentele și în modul prevăzut în mod expres în prezentul Acord.

Orice plată anticipată în temeiul prezentului acord se va efectua împreună cu plata (i) dobânzii acumulate pentru suma plătită anticipat, (ii) comisioanele restante și (iii) despăgubirea de plată anticipată menționată în clauză 9.3 (*Despăgubirea de plată anticipată*) de mai jos.

Orice sumă de plată anticipată se va aplica în raport cu restul ratelor în ordinea inversă a scadenței.

Împrumutatul nu poate reîmpărți în totalitate sau orice parte a Facilității care a fost plătită în avans sau anulată.

9. OBLIGAȚII SUPLIMENTARE DE PLATĂ

9.1 Costuri și cheltuieli

9.1.1 În cazul în care este necesară o modificare a prezentului Acord, Împrumutatul va rambursa Împrumutătorului orice costuri aplicabile suportate în legătură cu această modificare.

9.1.2 Împrumutatul va rambursa Împrumutătorului toate costurile și cheltuielile (inclusiv taxele legale) suportate de acesta în legătură cu executarea sau păstrarea oricăruia dintre drepturile sale în temeiul prezentului acord.

9.1.3 Împrumutatul va plăti direct sau, dacă este cazul, va rambursa Împrumutătorului valoarea tuturor costurilor și cheltuielilor sau a taxelor de transfer în legătură cu transferul de fonduri către sau în contul Împrumutatului facturat de orice bancă (intermediară sau finală) aleasă de Împrumutat.

9.2 Despăgubirea de anulare

În cazul în care Facilitatea este anulată integral sau parțial, în conformitate cu termenii clauzelor 8.3 (*Anularea de către Împrumutat*) și/sau 8.4 (*Anularea de către Împrumutător*) lit. (a) și (a), Împrumutatul va plăti o despăgubire de anulare calculată la două virgulă cincizeci (2,50%) pentru suma anulată a Facilității.

Fiecare despăgubire de anulare este datorată și plătită la Data plății imediat după anularea totală sau parțială a Facilității.

9.3 Despăgubirea de plată anticipată

Din cauza pierderilor suferite de Împrumutător ca urmare a plății anticipate a întregii facilități sau a oricărei părți a acesteia, în conformitate cu clauzele 8.1 (*Plata anticipată voluntară*) sau 8.2 (*Plata anticipată obligatorie*), Împrumutatul va plăti Împrumutătorului o despăgubire egală cu valoarea totală a:

- despăgubire compensatorie de plată anticipată; și
- orice costuri care decurg din întreruperea oricăror tranzacții swap de acoperire a riscurilor a dobânzii instituite de Împrumutător în legătură cu suma plătită în avans.

9.4 Impozite și taxe

9.4.1 Costuri de înregistrare

Nu se va plăti niciun cost de înregistrare sau alte taxe similare în ceea ce privește Acordul și orice eventuală modificare a acestuia.

9.4.2 Impozitul reținut la sursă

Împrumutatul se angajează ca toate plățile efectuate către Împrumutător în temeiul prezentului acord să fie scutite de orice impozit reținut la sursă.

În cazul în care un impozit reținut la sursă este impus de lege, Împrumutatul se angajează să încaseze suma oricărei astfel de plăți la o astfel de sumă care lasă Împrumutătorul cu o sumă egală cu plata care ar fi fost datorată dacă nu ar fi fost necesară plata impozitului reținut la sursă.

Împrumutatul va rambursa Împrumutătorului toate cheltuielile și/sau taxele pentru contul Împrumutatului care au fost plătite de Împrumutător (dacă este cazul), cu excepția oricăror taxe datorate în Franța.

9.5 Despăgubirea valutară

În cazul în care orice sumă datorată de împrumutat în temeiul prezentului Acord sau orice ordin, hotărâre sau atribuire dată sau făcută în legătură cu o astfel de sumă trebuie să fie convertită din moneda în care suma respectivă este plătită într-o altă monedă, în scopul:

formulării sau depunerii unei cereri sau a unei dovezi împotriva Împrumutatului; sau

obținerea sau executarea unui ordin, a unei hotărâri judecătorești sau a unei hotărâri în legătură cu orice litigiu sau procedură de arbitraj,

Împrumutatul va despăgubi Împrumutătorul împotriva și, în termen de trei (3) zile lucrătoare de la cererea Împrumutătorului și în conformitate cu legea, va plăti Împrumutătorului, valoarea oricărui cost, pierdere sau datorie care decurge din sau ca urmare a conversiei, inclusiv orice discrepanță între: (A) cursul de schimb utilizat pentru a converti suma relevantă din prima monedă în a doua monedă; și (B) cursul de schimb sau cursul (cursurile) de schimb de care dispune Împrumutătorul în momentul primirii sumei respective. Această obligație de a despăgubi Împrumutătorul este independentă de orice altă obligație a Împrumutatului în temeiul prezentului Acord.

Împrumutatul renunță la orice drept pe care îl poate avea în temeiul oricărei legi aplicabile de a plăti orice sumă datorată în temeiul prezentului Acord într-o altă monedă sau unitate monetară decât cea în care este exprimată ca fiind plătită.

9.6 Date scadente

Orice despăgubire sau rambursare plătită de împrumutat Împrumutătorului în temeiul prezentei clauze 9 (*OBLIGAȚII SUPLIMENTARE*) este datorată și plătită la data plății imediat următoare circumstanțelor care au dat naștere despăgubirii sau rambursării relevante.

Fără a aduce atingere celor de mai sus, orice despăgubire care trebuie plătită în legătură cu o plată anticipată în temeiul Clauzei 9.3 (*Despăgubirea de plată anticipată*) este datorată și exigibilă la data plății în avans relevante.

10. **DECLARAȚII ȘI GARANȚII**

Toate declarațiile și garanțiile prevăzute în prezenta clauză 10 (*DECLARAȚII ȘI GARANȚII*) sunt efectuate de împrumutat în beneficiul Împrumutătorului la data semnării. Toate declarațiile și garanțiile din prezenta clauză 10 (*DECLARAȚII ȘI GARANȚII*) sunt, de asemenea, considerate a fi făcute de către Împrumutat la data cererii de tragere, la data tragerii și la fiecare dată de plată, cu excepția faptului că

declarațiile repetate conținute în clauza 10.9 (Informații eronate) sunt considerate a fi făcute de împrumutat în legătură cu informațiile furnizate de Împrumutat de la data la care a fost făcută ultima declarație.

10.1 Capacitate și autoritate

Împrumutatul are puterea de a încheia, de a executa și de a livra prezentul Acord și de a îndeplini toate obligațiile prevăzute. Împrumutatul a luat toate măsurile necesare pentru a autoriza intrarea, executarea și livrarea prezentului Acord.

10.2 Validitatea și admisibilitatea probelor

Cu excepția adoptării de către Parlamentul Republicii Moldova a unei legi de ratificare a prezentului acord, care va avea loc după data semnării și înainte de data efectivității, au fost obținute toate autorizațiile necesare pentru a permite Împrumutatului să încheie în mod legal și să își exercite drepturile și să își respecte obligațiile care îi revin în temeiul prezentului acord, care sunt în vigoare și efect deplin, și nu există circumstanțe care ar putea duce la revocarea, nereînnoirea sau modificarea, integrală sau parțială, a unor astfel de autorizații.

În special, această facilitate este inclusă în Legea bugetului debitorului. Cu toate acestea, includerea Facilității în programul anual de împrumuturi de stat sau în cadrul bugetar pe termen mediu nu este necesară pentru ca Împrumutatul să intre în mod legal și să fie pe deplin obligat de prezentul acord.

10.3 Obligații cu caracter obligatoriu

Obligațiile asumate de Împrumutat în temeiul prezentului Acord respectă toate legile și reglementările aplicabile Împrumutatului în jurisdicția sa și sunt obligații legale, valabile, cu caracter obligatoriu și executorii care sunt în vigoare în conformitate cu termenii lor scrise.

10.4 Taxe de depunere și de timbru

În conformitate cu legile jurisdicției Împrumutatului, nu este necesar ca prezentul Acord să fie depus, înregistrat sau înscris la orice instanță sau altă autoritate din jurisdicția respectivă sau ca orice ștampilă, înregistrare sau impozite sau taxe similare să fie plătite pe sau în legătură cu prezentul Acord sau cu tranzacțiile avute în vedere în acesta.

10.5 Transferul de fonduri

Toate sumele datorate de împrumutat Împrumutătorului în temeiul prezentului acord, fie ca principal sau dobândă, dobândă de întârziere, indemnizație de anulare, despăgubire de plată în avans, costuri și cheltuieli incidentale sau orice altă sumă sunt liber convertibile și transferabile.

Această reprezentare rămâne în vigoare și produce efecte până la rambursarea integrală a tuturor sumelor datorate Împrumutătorului.

Împrumutatul va obține în timp util suma de euro necesară pentru respectarea acestei declarații.

10.6 Conflict cu alte obligații

Încheierea și executarea de către Împrumutat a prezentului Acord și a tranzacțiilor avute în vedere de acesta nu intră în conflict cu nicio lege sau reglementare internă sau străină aplicabilă acestuia, cu documentele sale constituționale (sau cu orice documente similare) sau cu orice acord sau instrument obligatoriu pentru Împrumutat sau care afectează oricare dintre activele sale.

10.7 Legislația aplicabilă și executarea

Orice hotărâre obținută în legătură cu prezentul acord într-o instanță franceză sau orice hotărâre pronunțată de un tribunal de arbitraj va fi recunoscută și executată în jurisdicția Împrumutatului, sub rezerva normelor procedurale obligatorii ale Republicii Moldova privind executarea hotărârilor judecătorești străine sau a hotărârilor arbitrale străine.

10.8 Neîndeplinirea obligațiilor de plată

Niciun eveniment de neîndeplinire a obligațiilor nu continuă sau este rezonabil să apară.

Nicio încălcare a Împrumutatului nu continuă în legătură cu orice alt acord obligatoriu pentru acesta sau care afectează oricare dintre activele sale, care are sau este în mod rezonabil probabil să aibă un efect negativ semnificativ.

10.9 Informații eronate

Toate informațiile și documentele furnizate Împrumutătorului de către Împrumutat sunt adevărate, exacte și actualizate la data la care au fost furnizate sau, dacă este cazul, la data la care se declară că sunt furnizate și nu au fost modificate, revocate, anulate sau reînnoite în condiții revizuite și nu induc în eroare în nicio privință semnificativă ca urmare a unei omisiuni, apariția unor circumstanțe noi sau divulgarea sau nedivulgarea oricăror informații.

10.10 Clasament pe picior de egalitate

Obligațiile de plată ale Împrumutatului în temeiul prezentului Acord se situează cel puțin egal cu dreptul la plată cu toate celelalte datorii financiare negarantate prezente și viitoare ale Împrumutatului, cu excepția obligațiilor care pot fi preferate de dispozițiile legale care sunt de aplicare obligatorie, cu condiția ca Împrumutatul să nu aibă obligația de a efectua plăți egale sau ratale în orice moment cu privire la orice astfel de alte datorii financiare și, în special, nu are obligația de a plăti alte datorii financiare în același timp sau ca o condiție de plată a sumelor datorate în temeiul prezentului acord și invers.

10.11 Proveniența fondurilor și practicile interzise

Împrumutatul reprezintă și garantează că:

- (a) fondurile care sunt sau vor fi investite în Program, dacă există, altele decât cele ale Facilității, sunt în întregime de la bugetul de stat;
- (b) Programul nu a dat naștere la nici o practică interzisă și;
- (c) nu a comis și nu a participat la niciun act contrar niciunei legi aplicabile în materie de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului.

10.12 Efect negativ semnificativ

Împrumutatul declară și garantează că nici un eveniment sau circumstanță care ar putea avea un efect negativ semnificativ a avut loc sau este probabil să se producă.

11. ANGAJAMENTE

Angajamentele asumate în prezenta clauză 11 (Angajamente) intră în vigoare la data semnării, cu excepția obligațiilor financiare care intră în vigoare la data efectivității. Acestea rămân în vigoare atât timp cât orice sumă este restantă în temeiul prezentului acord.

11.1 Respectarea legilor, reglementări și obligații

Împrumutatul se va conforma

- (a) în toate privințele, cu toate legile și reglementările la care este supus și/sau Programul, în special în ceea ce privește toate achizițiile publice aplicabile, protecția mediului, legile privind siguranța și munca, precum și prevenirea și combaterea practicilor interzise; și
- (b) cu toate obligațiile care îi revin în temeiul prezentului acord.

11.2 Autorizații

Împrumutatul va obține, va respecta și va face cu promptitudine tot ceea ce este necesar pentru a menține în vigoare și a pune în aplicare orice Autorizație necesară în temeiul oricărei legi sau reglementări aplicabile pentru a-i permite să își îndeplinească obligațiile care îi revin în temeiul prezentului Acord și pentru a asigura legalitatea, valabilitatea, aplicabilitatea și admisibilitatea acestora în probe.

11.3 Implementarea și menținerea programului

Împrumutatul:

va implementa Programul în conformitate cu principiile de siguranță general acceptate și în conformitate cu standardele tehnice în vigoare; și

va menține activele Programului în conformitate cu toate legile și reglementările aplicabile și în condiții bune de funcționare și întreținere și să utilizeze astfel de active în conformitate cu scopul lor și cu toate legile și reglementările aplicabile.

11.4 Responsabilitatea socială și de mediu

11.4.1 Punerea în aplicare a măsurilor sociale și de mediu

Pentru a promova dezvoltarea durabilă, părțile convin că este necesar să se promoveze respectarea standardelor de mediu și de muncă recunoscute la nivel internațional, inclusiv a convențiilor fundamentale ale Organizației Internaționale a Muncii ("OIM") și a legilor și reglementărilor internaționale în domeniul mediului aplicabile în jurisdicția împrumutatului. În acest scop, Împrumutatul:

în ceea ce privește activitățile sale comerciale :

- (a) va respecta standardele internaționale pentru protecția mediului și a legislației muncii, în special convențiile fundamentale ale OIM și convențiile internaționale de mediu, în conformitate cu legile și reglementările aplicabile ale țării în care proiectul este pus în aplicare.

în ceea ce privește Programul:

- (b) va include în contractele de achiziții publice și, după caz, în documentele de licitație, o clauză prin care părțile contractante agreează și convin să asigure ca subcontractanții lor (dacă există) să fie de acord să respecte aceste standarde în conformitate cu legile și reglementările aplicabile din țara în care Programul este pus în aplicare. Împrumutătorul va avea dreptul să solicite Împrumutatului să prezinte un raport privind condițiile sociale și de mediu de punere în aplicare a Programului;
- (c) va pune în aplicare măsuri adecvate de atenuare specifice Programului, astfel cum sunt definite în contextul politicii de management al riscurilor sociale și de mediu a Programului și să descrie în SEBC, ANEXA 8;

- (d) va solicita furnizorilor desemnați pentru punerea în aplicare a programului să aplice măsurile de atenuare prevăzute la litera (c) de mai sus și să asigure ca subcontractanții lor (dacă există) să respecte toate aceste măsuri și să ia toate măsurile corespunzătoare în cazul în care nu au pus în aplicare astfel de măsuri de atenuare; și
- (e) va furniza Împrumutătorului rapoarte anuale de monitorizare în legătură cu SEBC.

11.4.2 Gestionarea reclamațiilor sociale și de mediu

Împrumutatul (i) confirmă că a primit o copie a procedurilor ES de gestionare a reclamațiilor și a recunoscut termenii săi, în special în ceea ce privește acțiunile care pot fi întreprinse de Împrumutător în cazul în care un terț depune o plângere și (ii) recunoaște că procedurile ES de gestionare a reclamațiilor au, între Împrumutat și Împrumutător, același efect obligatoriu din punct de vedere contractual ca și prezentul acord.

Împrumutatul autorizează în mod expres Împrumutătorul să divulge experților (astfel cum sunt definiți în procedurile ES de gestionare a reclamațiilor) și părților implicate în procedura de audit de conformitate și/sau de soluționare a litigiilor, documentele programului privind aspectele sociale și de mediu necesare pentru prelucrarea plângerilor sociale și de mediu (astfel cum sunt definite în procedurile ES de gestionare a reclamațiilor), inclusiv, fără limitare, cele enumerate în ANEXA 7 (*Lista neexhaustivă a documentelor sociale și de mediu pe care împrumutatul le permite să fie divulgate în legătură cu procedurile de gestionare a reclamațiilor ES*).

11.5 Clasament pe picior de egalitate

Împrumutatul se va asigura că obligațiile sale de plată în temeiul prezentului Acord sunt cel puțin egale pe picior de egalitate (pari passu) în dreptul de plată cu toate celelalte datorii financiare negarantate prezente și viitoare ale Împrumutatului, cu condiția ca Împrumutatul să nu aibă obligația de a efectua plăți egale sau ratabile în orice moment cu privire la orice astfel de altă îndatorare financiară și, în special, nu are obligația de a plăti alte datorii financiare în același timp sau ca o condiție de plată a sumelor datorate în temeiul prezentului acord și invers.

11.6 Angajament negativ

Împrumutatul nu va crea și nu va permite să subziste nicio Garanție (alta decât Garanția permisă) asupra tuturor sau a oricărei părți a activelor sau veniturilor sale existente sau viitoare pentru a asigura orice îndatorare financiară a Împrumutatului, cu excepția cazului în care, în același timp sau înainte de aceasta, obligațiile Împrumutatului în temeiul prezentului Acord sunt garantate în mod egal și proporțional prin acesta sau au avantajul unui alt acord care poate fi aprobat de Împrumutător.

11.7 Evaluarea programului

Împrumutatul recunoaște că Împrumutătorul poate efectua sau asigura faptul că o terță parte efectuează în numele său o evaluare a Programului. Feedback-ul din această evaluare va fi utilizat pentru a produce un rezumat care conține informații despre Program, cum ar fi: suma totală și durata finanțării, obiectivele Programului, realizările cuantificate preconizate și realizate ale Programului, evaluarea relevanței, eficacității, impactului și viabilității / sustenabilității Programului, principalele concluzii și recomandări.

Obiectivul principal al evaluării va fi articularea unei judecăți credibile și independente cu privire la aspectele-cheie de relevanță, punere în aplicare (eficiență) și efecte (eficacitate, impact și durabilitate).

Evaluatorii vor trebui să țină seama în mod echilibrat de diferitele puncte de vedere legitime care pot fi exprimate și să efectueze evaluarea în mod imparțial.

Împrumutatul va fi implicat cât mai aproape posibil în evaluare, de la elaborarea Termenilor de referință până la prezentarea raportului final.

Împrumutatul este de acord cu publicarea acestui rezumat, în special pe site-ul Împrumutătorului.

11.8 Lista de sancțiuni și Embargo

Împrumutatul:

- (a) se va asigura că fondurile sau resursele economice ale Programului nu sunt puse, direct sau indirect, la dispoziția sau în beneficiul persoanelor, grupurilor sau entităților incluse pe orice listă de sancțiuni financiare; și
- (b) nu va finanța bunuri și nu va intervine în sectoarele care fac obiectul unui embargo din partea Organizației Națiunilor Unite, a Uniunii Europene sau a Franței.
- (c) să informeze Împrumutătorul cu promptitudine și în scris în cazul în care ia cunoștință de orice încălcare a reglementărilor referitoare la sancțiunile economice și financiare impuse de Organizația Națiunilor Unite, Uniunea Europeană și Franța.

11.9 Proveniența fondurilor, absența practicilor interzise

Împrumutatul se angajează:

- (a) să utilizeze fondurile instrumentului în conformitate cu politica Grupului AFD pentru a preveni și combate practicile interzise, astfel cum sunt disponibile pe site-ul său web;
- (b) să se asigure că fondurile, altele decât cele de origine statală, utilizate pentru punerea în aplicare a Programului nu vor fi de origine ilicită;
- (c) a se asigura că Programul nu va da naștere unor practici interzise;
- (d) de îndată ce ia cunoștință sau suspectează orice practici interzise, să informeze Împrumutătorul fără întârziere;
- (e) în cazul menționat la punctul (iv) de mai sus sau la cererea Împrumutătorului, în cazul în care Împrumutătorul suspectează că a avut loc o practică interzisă, să ia toate măsurile necesare pentru a remedia situația într-un mod satisfăcător pentru Împrumutător și în termenul stabilit de Împrumutător; și
- (f) să notifice Împrumutătorul fără întârziere în cazul în care are cunoștință de orice informații care îl determină să suspecteze orice proveniență ilicită a oricăror fonduri utilizate pentru punerea în aplicare a Programului.

11.10 Investigații

Împrumutatul se angajează să permită Împrumutătorului sau oricărei terțe părți mandatate de Împrumutător să efectueze o investigație în cazul unei acuzații de practică interzisă. În acest scop, Împrumutătorul sau orice terț mandatat de acesta este autorizat să:

- a) Intervieveză orice persoană care poate avea informații despre o presupusa practică interzisă;

- b) să efectueze audituri și controale, atât documentare, cât și la fața locului, după cum Împrumutătorul poate considera necesar, inclusiv accesul la registrele și înregistrările contabile sau la orice altă documentație referitoare la punerea în aplicare a Programului deținută de Împrumutat sau de orice persoană sau entitate legată de punerea în aplicare a Programului;
- c) să efectueze vizite ale amplasamentelor, facilităților și lucrărilor legate de implementarea Programului; și
- d) să realizeze toate etapele și acțiunile necesare pentru aceste investigații.

Împrumutatul se angajează să se asigure că documentele de licitație, contractele și subcontractele finanțate prin intermediul facilității permit punerea în aplicare a prezentei clauze.

Nerespectarea prezentei clauze de către împrumutat ar putea constitui, la discreția Împrumutătorului, o practică necooperantă.

11.11 Vizibilitate și comunicare

Împrumutatul va implementa acțiuni de vizibilitate și comunicare legate de punerea în aplicare a Programului în conformitate cu termenii Ghidului de vizibilitate și comunicare și recunoaște că a citit și înțeles pe deplin ghidul menționat mai sus.

Conform Ghidului de vizibilitate și comunicare, Programul este supus obligațiilor de comunicare și vizibilitate de nivel 1.

12. ANGAJAMENTE DE INFORMARE

Angajamentele asumate în prezenta clauză 12 (*ANGAJAMENTE DE INFORMARE*) intră în vigoare la data semnării și rămân în vigoare și efective atât timp cât orice sumă este restantă în temeiul prezentului acord.

12.1 Informații financiare

Împrumutatul va furniza Împrumutătorului orice informații pe care Împrumutătorul le poate solicita în mod rezonabil în legătură cu datoria externă și internă a Împrumutatului, precum și statutul oricăror împrumuturi garantate, cu excepția cazului în care o astfel de divulgare a informațiilor nu este permisă în conformitate cu dispozițiile imperative ale legislației Republicii Moldova.

12.2 Implementarea programului

Împrumutatul va furniza Împrumutătorului, prompt, la cererea Împrumutătorului, orice informații sau documente justificative cu privire la Programul și implementarea Planului de monitorizare.

12.3 Raport de monitorizare

Împrumutatul va furniza Împrumutătorului

- (a) Până la Data finalizării Programului, în termen de o (1) lună de la sfârșitul fiecărui an, un raport de monitorizare cu privire la implementarea Programului în ultimul an;
- (b) În termen de o (1) lună de la Data finalizării Programului, raportul rezumând execuția tehnică și bugetară a Programului.

12.4 Notificări cu privire la neîndeplinirea obligațiilor de plată sau Efectul negativ semnificativ

Împrumutatul furnizează Împrumutătorului:

- (a) imediat după ce au luat cunoștință de ele, detalii cu privire la orice eveniment sau circumstanță care este sau poate fi un eveniment de neîndeplinire a obligațiilor sau care are sau poate avea un efect advers semnificativ, natura unui astfel de eveniment și toate acțiunile întreprinse sau care urmează să fie luate pentru a-l remedia (dacă există);
- (b) cu promptitudine, detalii cu privire la orice decizie sau eveniment care ar putea afecta organizarea, finalizarea sau funcționarea Programului.

13. EVENIMENTE DE NEÎNDEPLINIRE A OBLIGAȚIILOR DE PLATĂ

13.1 Evenimente de neîndeplinire a obligațiilor de plată

Fiecare dintre evenimentele sau circumstanțele prevăzute în prezenta clauză 13.1 (*Evenimente de neîndeplinire a obligațiilor de plată*) este un eveniment de neîndeplinire a obligațiilor de plată.

(a) **Plată implicită**

Împrumutatul nu plătește la data scadenței nicio sumă plătabilă de acesta în temeiul prezentului Acord în modul cerut de prezentul Acord. Cu toate acestea, fără a aduce atingere clauzei 4.3 (*Plata pentru întârziere și dobânda*), nu va avea loc niciun caz de neîndeplinire a obligațiilor de plată în temeiul prezentului alineat (a) în cazul în care o astfel de plată este efectuată integral de către Împrumutat în termen de cinci (5) zile lucrătoare de la data scadenței.

(b) **Angajamente și obligații**

Împrumutatul nu respectă niciun termen al Acordului, inclusiv, dar fără a se limita la, oricare dintre angajamentele pe care le-a luat în temeiul Clauzei 11 (*Angajamente*) și clauza 12 (*ANGAJAMENTE DE INFORMARE*).

Cu excepția angajamentelor asumate în temeiul clauzei 11.4 (*Răspunderea socială și de mediu*), Clauze 11.8 (*Lista de sancțiuni și Embargo*) și 11.9 (*Proveniența fondurilor, absența practicilor interzise*) pentru care nu este permisă nicio perioadă de grație, nu va avea loc niciun caz de neîndeplinire a obligațiilor în temeiul prezentului alineat (b) în cazul în care neconformitatea este în măsură să remedieze și este remediată în termen de cinci (5) zile lucrătoare de la începutul (A) data notificării Împrumutătorului cu privire la nerespectarea către Împrumutat; și (B) Împrumutatul să ia cunoștință de încălcare sau în termenul stabilit de Împrumutător în cazul menționat la punctul (e) din clauza 11.9 (*Proveniența fondurilor, absența practicilor interzise*).

(c) **Denaturare**

O reprezentare sau o garanție făcută de Împrumutat în Acord, inclusiv în conformitate cu Clauza 10 (*DECLARAȚII ȘI GARANȚII*), sau în orice document livrat de către sau în numele Împrumutatului în temeiul sau în legătură cu Acordul, este incorect sau înșelător atunci când este făcut sau considerat a fi făcut.

(d) Neîndeplinirea obligațiilor de plată încrucișată

- (i) Sub rezerva alineatului (iii), orice îndatorare financiară a Împrumutatului nu este plătită la data scadenței sale sau, dacă este cazul, în orice perioadă de grație acordată în conformitate cu documentația relevantă.
- (ii) Sub rezerva alineatului (iii), un Împrumutător și-a anulat sau suspendat angajamentul față de Împrumutat în temeiul oricărei îndatorări financiare sau a declarat îndatorarea financiară datorată și exigibilă înainte de scadența specificată sau a solicitat plata integrală în avans a îndatorării financiare, în fiecare caz, ca urmare a unui eveniment de nerambursare sau a oricărei dispoziții cu efect similar (indiferent de modul descris) în conformitate cu documentația relevantă.
- (iii) Niciun eveniment de neîndeplinire a obligațiilor nu va avea loc în conformitate cu această clauză 13.1 (d) în cazul în care valoarea relevantă a îndatorării financiare sau angajamentul de îndatorare financiară care intră sub incidența alineatelor (i) și (ii) mai sus este mai mică de cincisprezece milioane de euro (15 000 000 EUR) [sau echivalentul său în orice altă monedă (alte monede)].

(e) Ilegalitatea

Obligațiile Împrumutatului în temeiul prezentului Acord sunt declarate a nu fi obligatorii sau executorii împotriva Împrumutatului sau sunt declarate ilegale în urma procedurilor de arbitraj în condițiile stabilite în Clauza 17.2 (*Arbitraj*) sau de către o instanță de jurisdicție competentă.

(f) Acțiuni guvernamentale

Survenirea oricăreia dintre următoarele:

- (i) Împrumutatul ia o măsură, inclusiv un moratoriu general, anulând, suspendând sau amânând obligațiile Împrumutatului de a plăti orice sumă de principal sau dobândă plătită în temeiul prezentului Acord sau împiedicând îndeplinirea de către Împrumutat a obligațiilor sale de plată în temeiul prezentului Acord; sau
- (ii) se declară un moratoriu general, o suspendare sau o reeșalonare cu privire la plata oricărei sume de principal sau dobândă plătită în temeiul prezentului acord sau pentru o reajustare generală sau reeșalonarea îndatorării Împrumutatului.

Nu va avea loc niciun caz de nerambursare în temeiul prezentei clauze 11.1 litera (f) dacă valoarea totală a îndatorării care se încadrează la punctele (i) sau (ii) de mai sus este mai mică de cincisprezece milioane de euro (15.000.000 EUR) (sau echivalentul său în orice altă monedă sau valută).

(g) Modificări adverse semnificative

Orice eveniment (inclusiv o schimbare a situației politice a țării Împrumutatului) sau orice măsură care, în conformitate cu opinia Împrumutătorului, să aibă un efect advers semnificativ care are loc sau este probabil să apară.

(h) Retragera sau suspendarea Programului

Se produce oricare dintre următoarele:

- (i) Împrumutul se retrage din Program;
- (ii) punerea în aplicare a Programului este suspendată de către Împrumutat pentru o perioadă mai mare de șase (6) luni; sau

(i) **Autorizații**

Orice Autorizație necesară Împrumutatului pentru a-și îndeplini sau a-și respecta obligațiile care îi revin în temeiul prezentului Acord sau cerută în cursul obișnuit al Programului nu este obținută în intervalul de timp necesar sau este anulată, devine nevalidă sau încetează în alt mod să mai fie în vigoare și să producă efecte depline.

(j) **Hotărâri, încheieri sau decizii cu efect negativ semnificativ**

Orice hotărâre judecătorească sau hotărâre arbitrală sau orice decizie judiciară sau administrativă care afectează Împrumutul are sau este în mod rezonabil probabil, în conformitate cu opinia Împrumutătorului, să aibă un efect advers semnificativ, are loc sau este probabil să apară.

(k) **Suspendarea convertibilității gratuite și a transferului gratuit**

Convertibilitatea gratuită și transferul gratuit al oricăreia dintre sumele datorate de Împrumutat în temeiul prezentului Acord sunt contestate.

13.2 Accelerare

La data și în orice moment după apariția unui eveniment de neîndeplinire a obligațiilor de plată, Împrumutătorul poate, fără a furniza nicio cerere formală sau fără a începe orice procedură judiciară sau extrajudiciară, printr-o notificare scrisă adresată Împrumutatului:

- (a) să anuleze Creditul Disponibil; și/sau
- (b) să declare că întregul mecanism sau o parte a acestuia, împreună cu orice dobândă acumulată sau restantă și toate celelalte sume restante în temeiul prezentului acord, sunt imediat datorate și plătibile.

Fără a aduce atingere celor de mai sus, în cazul în care apare un eveniment de neîndeplinire a obligațiilor, astfel cum se prevede în clauză 13.1 (*Evenimente de neîndeplinire a obligațiilor de plată*), Împrumutătorul își rezervă dreptul, în urma unei notificări scrise adresate Împrumutatului, (i) de a suspenda sau de a amâna orice trageră în cadrul Facilității; și/sau (ii) să suspende finalizarea oricăror acorduri referitoare la alte posibile oferte financiare care au fost notificate Împrumutatului de către Împrumutător; și/sau (iii) să suspende sau să amâne orice trageră în temeiul oricărui acord de împrumut încheiat între Împrumutat și Împrumutător.

13.3 Notificarea evenimentului de neîndeplinire a obligațiilor de plată

În conformitate cu clauza 12.4 (*Notificări cu privire la neîndeplinirea obligațiilor de plată sau Efectul negativ semnificativ*), Împrumutul va notifica imediat Împrumutătorul la cunoștința oricărui eveniment care este sau este probabil să fie un eveniment de nerambursare și va informa Împrumutătorul cu privire la toate măsurile avute în vedere de împrumutat pentru a-l remedia.

14. ADMINISTRAREA FACILITĂȚII

14.1 Plăți

Toate plățile primite de către Împrumutător în temeiul prezentului Acord vor fi aplicate pentru plata cheltuielilor, taxelor, dobânzilor, sumelor datoriei principale sau a oricărei alte sume datorate în temeiul prezentului Acord, în următoarea ordine:

- 2) costuri și cheltuieli incidente;
- 3) comisioane;
- 4) dobânda de întârziere și dobânda penalizatoare;
- 5) dobânda acumulată;
- 6) rambursarea sumei datoriei principale.

Orice plăți primite de la Împrumutat vor fi aplicate mai întâi în sau pentru plata oricăror sume datorate și plătibile în temeiul Facilității sau în cadrul altor împrumuturi acordate Împrumutatului de către Împrumutător, în cazul în care este în interesul Împrumutătorului să aplice sume în cauză altor împrumuturi respective, în ordinea stabilită mai sus.

14.2 Compensare

Fără aprobarea prealabilă a Împrumutatului, Împrumutătorul poate, în orice moment, să compenseze obligațiile datorate și exigibile datorate de către Împrumutat cu orice sume deținute de către Împrumutător în numele Împrumutatului sau cu orice obligații datorate și exigibile datorate de către Împrumutător către Împrumutat. În caz că obligațiile sunt în valute diferite, Împrumutătorul poate converti oricare dintre obligații la cursul de schimb valutar în vigoare în scopul compensării.

Toate plățile efectuate de Împrumutat în temeiul Acordului vor fi calculate și efectuate fără compensare. Împrumutatului îi este interzis să efectueze orice compensare.

14.3 Zile lucrătoare

Fără a prejudicia calculul Perioadei de dobândă care rămâne neschimbată, în caz că o plată este scadentă într-o zi care nu este o zi lucrătoare, data scadentă pentru plata respectivă va fi următoarea Zi lucrătoare în caz că următoarea Zi lucrătoare se încadrează în aceeași lună calendaristică, sau Ziua lucrătoare anterioară în caz că următoarea Zi lucrătoare nu se încadrează în aceeași lună calendaristică.

14.4 Moneda de plată

Moneda fiecărei sume plătibile în temeiul prezentului Acord este euro.

14.5 Convenția de numărare a zilelor

Orice dobândă, comision sau cheltuială acumulată în temeiul prezentului Acord va fi calculată pe baza numărului real de zile scurse și a unui an de trei sute șaiszeci (360) de zile, în conformitate cu practica europeană a pieței interbancare.

14.6 Locul de plată

Orice mijloace bănești care urmează să fie transferate de către Împrumutător Împrumutatului în cadrul Facilității vor fi plătite în contul bancar special desemnat în acest scop de către Împrumutat, cu condiția ca Împrumutătorul să-și fi exprimat acordul prealabil cu privire la banca selectată.

Orice plată care urmează să fie efectuată de către Împrumutat către Împrumutător va fi plătită la data scadenței până cel târziu la ora 11:00 (ora Parisului) în următorul cont bancar:

Cod RIB: 30001 00064 00000040235 03

Cod IBAN: FR76 3000 1000 6400 0000 4023 503

Codul SWIFT al Banque de France (BIC): BDFEFRPPCCT

deschis de către Împrumutător la Banque de France (sediul central/sucursala principală) din Paris sau în orice alt cont notificat de către Împrumutător Împrumutatului.

Împrumutatul va solicita băncii responsabile de transferul oricăror sume către Împrumutător să furnizeze următoarele informații sub forma oricărei comunicări privind transferul bancar într-un mod corespunzător și în ordinea stabilită mai jos (numerele subtitrărilor se referă la protocolul SWIFT MT 202 și 103)

- Mandant: nume, adresa, numărul de cont bancar (câmpul 50)
- Banca mandantului: numele și adresa (câmpul 52)
- Referință: numele Împrumutatului, denumirea Programului, numărul de referință al Acordului (câmpul 70)

Toate plățile efectuate de către Împrumutat vor respecta această Clauză 14.6 (*Locul de plată*), pentru ca obligația de plată relevantă să fie considerată îndeplinită în totalitate.

14.7 Perturbarea sistemelor de plată

În cazul în care Împrumutătorul stabilește (la discreția sa) că a avut loc un Eveniment de perturbare a sistemelor de plată sau Împrumutatul notifică Împrumutătorul cu privire la faptul că a avut loc un Eveniment de perturbare a sistemelor de plată, Împrumutătorul:

- poate, și, dacă este solicitat de către Împrumutat, să inițieze discuții cu Împrumutatul în scopul de a conveni asupra oricăror modificări ale funcționării și administrării Facilității pe care Împrumutătorul le poate considera necesare în circumstanțe;
- nu va fi obligat să inițieze discuții cu Împrumutatul în legătură cu oricare dintre modificările menționate la alineatul (a) de mai sus în caz că, în opinia acestuia, nu este posibil să facă acest lucru în circumstanțe și, în orice caz, nu are nicio obligație să fie de acord cu modificările respective; și
- nu va fi răspunzător pentru niciun cost, pierdere sau răspundere care decurge ca urmare a luării sau neîndeplinirii oricăror acțiuni în conformitate cu prezenta Clauză 14.7 (*Perturbarea sistemelor de plată*)

15. DIVERSE

15.1 Limba

Limba prezentului Acord este limba engleză. În cazul în care prezentul Acord este tradus într-o altă limbă, versiunea Acordului în limba engleză va prevala în cazul oricărei interpretări contradictorii sau în cazul unui litigiu între Părți.

Toate notificările date sau documentele furnizate în cadrul sau în legătură cu prezentul Acord vor fi în limba engleză.

Împrumutătorul poate solicita ca o notificare sau un document furnizat în temeiul sau în legătură cu prezentul Acord, care nu este în limba engleză, să fie însoțit de o traducere autenticată în limba engleză, caz în care, traducerea în limba engleză va prevala.

15.2 Atestări și determinări

În orice litigiu sau arbitraj care decurge din sau în legătură cu prezentul Acord, înregistrările efectuate în conturile ținute de către Împrumutător reprezintă o dovadă *prima facie* a aspectelor la care se referă.

Orice atestare sau determinare de către Împrumutător a unei rate sau sume în temeiul prezentului Acord va fi, în absența unei erori vădite, o dovadă concludentă a aspectelor la care se referă.

15.3 Nulitate parțială

În cazul în care, în orice moment, un termen din prezentul Acord este sau devine ilegal, invalid sau inaplicabil, nici valabilitatea, legalitatea sau aplicabilitatea prevederilor rămase din prezentul Acord nu vor fi în vreun fel afectate sau depreciate.

15.4 Renunțare

Neexercitarea sau întârzierea exercitării de către Împrumutător a oricărui drept în temeiul Acordului nu va opera ca o renunțare la dreptul respectiv.

Exercitarea parțială a oricărui drept nu va împiedica exercitarea ulterioară a dreptului respectiv sau exercitarea oricărui alt drept conform legii aplicabile.

Drepturile Împrumutătorului în temeiul prezentului Acord sunt cumulative și nu exclud niciun drept conform legii aplicabile.

15.5 Cesionare

Împrumutatul nu poate cesiona sau transfera, în niciun fel, toate sau oricare dintre drepturile și obligațiile acestuia în temeiul prezentului Acord fără acordul prealabil scris al Împrumutătorului.

Împrumutătorul poate cesiona sau transfera oricare dintre drepturile sau obligațiile acestuia în temeiul prezentului Acord oricărei alte părți terțe și poate încheia orice acord de subparticipare legat de acesta.

15.6 Efect juridic

Anexele atașate la prezentul și considerentele acestuia fac parte din prezentul Acord și au același efect juridic.

15.7 Integralitatea Acordului

Începând cu data intrării în vigoare, prezentul Acord reprezintă întregul acord dintre părți în legătură cu aspectele menționate în prezentul și prevalează și înlocuiește toate documentele, acordurile sau înțelegerile anterioare care ar fi putut fi schimbate sau comunicate ca parte a negocierilor în legătură cu prezentul Acord.

15.8 Amendamente

Nicio modificare nu poate fi adusă prezentului Acord decât dacă este convenită în mod expres în scris între Părți. Intrarea în vigoare a oricărui amendament urmează același proces ca și pentru intrarea în vigoare a prezentului acord.

15.9 Confidențialitate – Dezvăluirea informațiilor

Împrumutatul nu va dezvălui conținutul prezentului Acord niciunei terțe părți fără consimțământul prealabil al Împrumutătorului, cu excepția oricărei persoane față de care Împrumutatul are o obligație de dezvăluire în temeiul oricărei legi aplicabile, reglementări sau hotărâri judecătorești. Fără a aduce atingere acestor prevederi, Împrumutatul poate publica acest

Acord pe site-urile web guvernamentale și parlamentare și în Monitor Oficial fără acordul prealabil al Împrumutătorului.

Împrumutătorul nu va dezvălui conținutul prezentului Contract niciunei terțe părți fără acordul prealabil al Împrumutatului, cu excepția: (i) auditorilor, experților, agențiilor de rating, consilierilor juridici sau organismelor de supraveghere ale acestuia; (ii) oricărei persoane sau entități careia Împrumutătorul îi poate cesiona sau transfera toate sau o parte din drepturile sau obligațiile acestuia în temeiul Acordului; și (iii) oricărei persoane sau entități în scopul luării oricăror măsuri de protecție sau păstrării drepturilor Împrumutătorului în temeiul Acordului.

În plus, Împrumutatul, prin prezenta, autorizează în mod expres Împrumutătorul:

- (i) să facă schimb cu Republica Franceză pentru publicare pe site-ul web al Guvernului Francez în conformitate cu orice cerere din partea Inițiativei Internațională pentru Transparența Ajutoarelor; și
- (ii) să publice pe site-ul Împrumutătorului;

informații de bază referitoare la suma, natura și scopul Facilității.

Împrumutătorul autorizează în mod expres Împrumutatul să publice pe site-ul împrumutatului și pe Platforma de gestionare a asistenței împrumutatului informații de bază referitoare la Facilitate.

15.10 Limitări

Termenul de prescripție al oricăror cereri în temeiul prezentului Acord constituie zece (10) ani, cu excepția oricărei pretenții de dobândă datorată în temeiul prezentului Acord.

15.11 Dificultăți

Fiecare Parte, prin prezenta, recunoaște faptul că dispozițiile articolului 1195 din Codul Civil Francez nu i se vor aplica în ceea ce privește obligațiile care îi revin în temeiul Acordului și nu va avea dreptul de a formula nicio pretenție în temeiul articolului 1195 din Codul Civil Francez.

16. AVIZE

16.1 Scrisori și adrese

Orice notificare, cerere sau altă comunicare care urmează să fie transmisă sau făcută în temeiul sau în legătură cu prezentul Acord va fi transmisă sau făcută în scris și, cu excepția cazului în care se prevede contrariul, poate fi transmisă sau făcută prin email sau printr-o scrisoare transmisă de oficiul poștal la adresa și numărul părții relevante menționate mai jos:

Pentru Împrumutat:

REPUBLICA MOLDOVA

MINISTERUL FINANTELOR

Adresa: Str. Constantin Tănase 7, Chișinău, MD-2005

Email: cancelaria@mf.gov.md

În atenția: | Ministerul Finanțelor

Pentru Împrumutător:

AFD – DIRECȚIA REGIONALĂ EURASIA

Adresa: Büyükdere Cad Ferko Signature No 175 Blok A
19eme Etage Esentepe
34394 Şişli
Istanbul, TURCIA

Telefon: (00 90) 212 283 31 11

E-mail: afdistanbul@afd.fr; coupriec@afd.fr

Subiect: Directorul Regional al AFD Eurasia, cu o copie către:

AFD – SEDIUL CENTRAL DIN PARIS

Adresa: 5, rue Roland Barthes – 75598 Paris Cedex 12, Franța

Telefon: + 33 1 53 44 31 31

E-mail : bordese@afd.fr

Subiect: Directorul Adjunct al AFD pentru Eurasia, Orientul Mijlociu și Asia (Orient)

sau orice altă adresă, număr de fax, departament sau ofițer pe care una dintre Părți notifică acestea celeilalte Părți.

16.2 Transmitere

Orice notificare, cerere sau comunicare făcută sau orice document transmis de către o Parte celeilalte Părți în legătură cu prezentul Acord va intra în vigoare numai:

- (a) dacă prin email, atunci când este primită într-un formular lizibil; și
- (b) dacă printr-o scrisoare transmisă la oficiul poștal, atunci când este transmisă la adresa corectă,

și, în cazul în care o anumită persoană sau un departament este specificat ca parte a informațiilor privind adresa prevăzute în Clauza 16.1 (*Scrisori și adrese*), în cazul în care o astfel de notificare, cerere sau comunicare a fost adresată persoanei sau departamentului respectiv.

16.1 Comunicare prin intermediul mijloacelor electronice

- (a) Orice comunicare făcută de către o persoană către o altă persoană în temeiul sau în legătură cu prezentul Acord, poate fi făcută prin poștă electronică sau prin alte mijloace electronice, în caz că Părțile:
 - (i) convin că, cu excepția cazului în care și până la notificarea contrară, aceasta va constitui un formular de comunicare acceptat;
 - (ii) își notifică reciproc în scris adresa acestora de e-mail și/sau orice alte informații necesare pentru a permite transmiterea și primirea informațiilor prin intermediul mijlocului respectiv; și

(iii) își notifică reciproc orice modificare a adresei acestora sau orice alte informații furnizate de către acestea.

(b) Orice comunicare electronică efectuată între părți va fi efectivă numai atunci când este efectiv primită într-un formular lizibil.

17. LEGISLAȚIA APLICABILĂ, EXECUTAREA ȘI ALEGEREA SEDIULUI

17.1 Legislația aplicabilă

Prezentul Acord se va supune legislației franceze.

17.2 Arbitraj

Orice litigiu care decurge din sau în legătură cu prezentul Acord va fi sesizat și soluționat finalmente prin arbitraj în conformitate cu Regulile de Conciliere și Arbitraj ale Camerei Internaționale de Comerț aplicabile la data inițierii procedurii de arbitraj, de către unul sau mai mulți arbitri care urmează să fie desemnați în temeiul Regulilor respective.

Sediul arbitrajului va fi Paris, iar limba arbitrajului va fi limba engleză.

Prezenta clauză de arbitraj va rămâne în vigoare și efect deplin în caz că prezentul Acord este declarat nul sau este reziliat sau anulat și după expirarea prezentului Acord. Obligațiile Contractuale ale Părților în temeiul prezentului Acord nu sunt suspendate în caz că una dintre Părți inițiază proceduri judiciare împotriva celeilalte Părți.

Părțile convin în mod expres că, prin semnarea prezentului Acord, Împrumutatul renunță în mod irevocabil la toate drepturile de imunitate în ceea ce privește jurisdicția sau executarea pe care s-ar putea baza în alt mod.

17.3 Avizarea procesului

Fără a aduce atingere niciunei legi aplicabile, în scopul comunicării actelor judiciare și extrajudiciare în legătură cu orice acțiune sau proceduri menționate mai sus, Împrumutatul își alege în mod irevocabil sediul social la data prezentului Acord la adresa prevăzută în Clauza 16 (*Avize*) pentru avizarea procesului, iar Împrumutătorul alege adresa „AFD SIEGE” prevăzută în Clauza 16 (*Avize*) pentru avizarea procesului.

18. INTRAREA ÎN VIGOARE ȘI DURATA

Împrumutatul va îndeplini toate procedurile aplicabile cerute de legislația Republicii Moldova pentru intrarea în vigoare a prezentului Acord și în special adoptarea unei legi de ratificare a prezentului Acord de către Parlamentul Republicii Moldova, care va avea loc în cele mai bune întârzieri după Data semnării.

Împrumutatul va emite Împrumutătorului o opinie legală emisă în numele Împrumutatului și semnat de Ministrul Justiției, prin care se confirmă că au fost îndeplinite toate procedurile aplicabile impuse de legislația Republicii Moldova pentru intrarea în vigoare a prezentului Acord. Prezentul acord intră în vigoare la data emiterii opiniei legale, care va fi data intrării în vigoare.

Acordul rămâne în vigoare și efect atâta timp cât orice sumă este restantă în temeiul prezentului Acord.

În pofida celor menționate anterior, obligațiile din Clauza 15.9 (*Confidențialitate – Dezvăluirea informațiilor*) rămân în vigoare și efect deplin pentru o perioadă de cinci ani de la ultima Dată de plată.

Întocmit în două (2) exemplare originale, în Chișinău, la 17 Octombrie 2023.

ÎMPRUMUTAT

Republica Moldova

Reprezentată de către:

Numele: Petru Rotaru

Funcția: Ministrul Finanțelor

ÎMPRUMUTĂTOR

AGENȚIA FRANCEZĂ PENTRU DEZVOLTARE

Reprezentată de către:

Numele: Philippe Orliange

Funcția: Director Executiv pentru Țări

Cosemnatar, Excelența Sa Dna Catherine COLONNA ,Ministrul pentru Europa și Afaceri Externe al Republicii Franceze

ANEXA 1A – DEFINIȚII

Act de corupție	înseamnă oricare dintre următoarele: (a) actul de a promite, oferi sau da, direct sau indirect, unui funcționar public sau oricărei persoane care conduce sau lucrează, în orice funcție, pentru o entitate din sectorul privat, un avantaj necuvenit de orice natură, pentru persoana în cauză sau pentru o altă persoană sau entitate, pentru ca persoana respectivă să acționeze sau să se abțină să acționeze cu încălcarea obligațiilor sale legale, Contractuale sau profesionale și, având ca efect să influențeze propriile sale acțiuni sau acțiunile respective ale altei persoane sau entități; sau (b) actul unui funcționar public sau al oricărei persoane care conduce sau lucrează, în orice funcție, pentru o entitate din sectorul privat,
------------------------	--

	<p>solicitând sau acceptând, direct sau indirect, un avantaj necuvenit de orice natură, pentru persoana în cauză sau pentru o altă persoană sau entitate, pentru ca persoana respectivă să acționeze sau să se abțină să acționeze cu încălcarea obligațiilor sale legale, Contractuale sau profesionale și, având ca efect să influențeze propriile sale acțiuni sau acțiunile respective ale altei persoane respective sau entități.</p>
Act(e) de terorism	<p>înseamnă:</p> <p>(i) orice act interzis de Convențiile și Protocoalele Națiunilor Unite legate de lupta împotriva terorismului (care poate fi consultat pe următorul site: https://legal.un.org/ola/Default.aspx);</p> <p>(ii) oricare dintre infracțiunile menționate la articolele 3-10 din Directiva (UE) 2017/541 a Parlamentului European din 15 martie 2017 privind combaterea terorismului; sau</p> <p>(iii) orice alt act destinat să provoace moartea sau vătămarea corporală gravă unui civil sau oricărei alte persoane care nu participă activ la ostilități într-o situație de conflict armat, atunci când scopul unui astfel de act, prin natura sau contextul său, este de a intimida o populație sau de a obliga un guvern sau o organizație internațională să facă sau să se abțină de la a face orice act.</p>
Acord	<p>înseamnă prezentul Acord de facilitare de credit, inclusiv considerentele acestuia, Anexele și, dacă este cazul, orice modificări aduse în scris la acesta.</p>
Practici anticoncurențiale	<p>înseamnă:</p> <p>(a) orice acțiune comună sau implicită care are ca scop și/sau ca efect să împiedice, să restrângă sau să denatureze concurența loială pe o piață, inclusiv, fără limitare, atunci când tinde: (i) să limiteze accesul pe piață sau libera exercitare a concurenței de către alte companii; (ii) să împiedice stabilirea prețurilor prin jocul liber al piețelor prin favorizarea artificială a creșterii sau scăderii prețurilor respective; (iii) să limiteze sau să controleze orice producție, piață, investiție sau progres tehnic; sau (iv) să împartă piețele sau sursele de aprovizionare;</p> <p>(b) orice abuz de către o companie sau un grup de companii cu privire la o poziție dominantă pe o piață internă sau într-o parte substanțială a acesteia; sau</p>

	(c) orice ofertă sau preț de ruinare care are ca scop și/sau efect eliminarea de pe o piață sau împiedicarea unei companii sau a unuia dintre produsele acesteia să acceseze piața.
Autorizație (autorizații)	înseamnă orice autorizație, consimțământ, aprobare, rezoluție, permis, licență, scutire, depunere, notarizare sau înregistrare sau orice derogări cu privire la acestea, obținute de la sau furnizate de către o Autoritate, fie că sunt acordate prin act, fie considerate acordate, în caz că niciun răspuns nu este recepționat într-un termen definit, precum și orice aprobare și consimțământ acordate de către creditorii Împrumutatului.
Autorități	înseamnă orice entitate guvernamentală sau statutară, departament sau comisie care exercită o prerogativă publică sau orice administrație, instanță, agenție sau stat sau orice entitate guvernamentală, administrativă, fiscală sau judiciară.
Perioadă de disponibilitate	înseamnă perioada de la și inclusiv Data semnării până la Data limită pentru debursare.
Creditul disponibil	înseamnă, în orice moment, suma maximă a datoriei principale specificată în Clauza 2.1 (<i>Facilitate</i>) minus: <ul style="list-style-type: none"> (i) suma totală a oricăror Trageri trase de Împrumutat; (ii) suma oricărei Trageri care urmează să fie efectuată în temeiul oricărei Cereri de trageri în așteptare; și (iii) orice parte a Facilității care a fost anulată conform Clauzelor 8.3 (<i>Anularea de către Împrumutat</i>) și/sau 8.4 (<i>Anularea de către Împrumutător</i>).
Contul Împrumutatului	înseamnă contul de trezorerie deschis pe numele Împrumutatului la Banca Națională a Moldovei.
Legea bugetului	Legea bugetului de stat pe anul 2023, nr.359/2022, astfel cum aceasta poate fi modificată periodic, inclusiv modificată prin Legea pentru modificarea unor acte normative Nr.40/2023.
Zi lucrătoare	înseamnă o zi (alta decât sâmbăta sau duminica) în care băncile sunt deschise pentru afaceri generale în Paris și care este o zi ȚINTĂ în cazul în care trebuie să se efectueze o Trageri în această zi.
Termenul limită pentru trageri	Înseamnă 28 Februarie 2024, data după care nu mai poate avea loc nicio Trageri suplimentară.

Tragere	înseamnă o tragere integrală sau a unei părți a Facilității puse la dispoziția Împrumutatului de către Împrumutător în conformitate cu termenii și condițiile stabilite în Clauza 3 (<i>Tragerea mijloacelor bănești</i>) sau suma datoriei principale restantă a Tragerii respective care rămâne datorată și plătită la un moment dat.
Data de tragere	înseamnă data la care Împrumutătorul pune la dispoziție Tragerile.
Perioada de tragere	înseamnă perioada care începe la Data de tragere până la prima dintre următoarele date inclusiv: (b) data la care Creditul disponibil este egal cu zero; (c) Termenul limită pentru tragere.
Cererea de tragere	înseamnă o cerere din punct de vedere substanțial conformă cu Formularul prevăzut în ANEXA 5A (Formularul Cererii de tragere).
Data efectivă	Înseamnă data intrării în vigoare a prezentului acord, așa cum este descrisă în continuare în Clauza 18 (intrare în vigoare și durată)
Embargo	înseamnă orice sancțiune de natură comercială care vizează interzicerea oricărui import și/sau export (furnizare, vânzare sau transfer) a unuia sau mai multor bunuri, produse sau servicii care pleacă și/sau vin dintr-o țară pentru o anumită perioadă, așa cum sunt publicate și modificate la anumite intervale de timp de către Națiunile Unite, Statele Unite ale Americii, Uniunea Europeană sau Franța.
Proceduri de gestionare a reclamațiilor de mediu și sociale	reprezintă condițiile Contractuale cuprinse în Procedurile de gestionare a reclamațiilor de mediu și sociale, care sunt disponibile pe site-ul web, cu modificările periodice.
EURIBOR	înseamnă rata interbancară aplicabilă monedei euro pentru orice depozite exprimate în euro pentru o perioadă comparabilă cu perioada relevantă, determinată de Institutul European pentru Piețele Monetare (EMMI); sau orice administrator succesori, la ora 11:00, ora Bruxellesului, cu două (2) zile lucrătoare înainte de prima zi a Perioadei de dobândă.
Euro sau EUR	înseamnă moneda unică a statelor membre ale Uniunii Economice și Monetare Europene, inclusiv Franța, și având curs legal în aceste state membre.

Eveniment de neîndeplinire a obligațiilor de plată	înseamnă orice eveniment sau circumstanță stabilită în Clauza 13.1 (<i>Evenimente de neîndeplinire a obligațiilor de plată</i>).
Facilitate	înseamnă facilitatea de credit pusă la dispoziția Împrumutatului de către Împrumutător în conformitate cu prezentul Acord, până la suma maximă a datoriei principale stabilită în Clauza 2.1(<i>Facilitate</i>).
Îndatorare financiară	<p>înseamnă orice îndatorare financiară pentru și cu privire la:</p> <p>(c) orice sumă împrumutată pe termen scurt, mediu sau lung;</p> <p>(d) orice sume ridicate în urma emisiunii de obligațiuni/titluri de creanță, bilete, obligațiuni negarantate, acțiuni de împrumut sau orice documente oficiale similare;</p> <p>(e) orice mijloace bănești ridicate în cadrul oricărei alte tranzacții (inclusiv orice Acord de vânzare sau cumpărare forward) care au efectul comercial al unui împrumut;</p> <p>(f) orice obligație de plată potențială care rezultă dintr-o garanție, obligațiune sau orice alt document oficial.</p>
Lista de sancțiuni financiare	<p>înseamnă lista (listele) persoanelor, grupurilor sau entităților care fac obiectul sancțiunilor financiare de către Națiunile Unite, Statele Unite ale Americii, Uniunea Europeană sau Franța.</p> <p>Doar în scop informativ și pentru comoditatea Împrumutatului, care se poate baza pe următoarele referințe sau adrese de site:</p> <p>Pentru listele ținute de Națiunile Unite, Uniunea Europeană, Franța, se poate consulta următorul site web:</p> <p>https://gels-avoirs.dgtresor.gouv.fr/List.</p>
Plan de finanțare	înseamnă planul de finanțare al Programului atașat ca Anexa 3 (<i>Planul de finanțare</i>).
Rată fixă de referință	înseamnă patru virgulă șaptesprezece procente (4,17)% per annum.
Fraudă	înseamnă orice acțiune neloială (acte sau omisiuni) menită în mod deliberat să inducă în eroare alte persoane, să ascundă în mod intenționat elementele acestora, sau de a trăda sau de a vicia consimțământul acestuia/acesteia,

	de a eluda orice cerințe legale sau de reglementare și/sau de a încălca regulile și procedurile interne ale Împrumutatului sau ale unei terțe părți în vederea obținerii unui beneficiu ilicit.
Fraudă împotriva intereselor financiare ale Comunității Europene	înseamnă orice act sau omisiune intenționată menită să prejudicieze bugetul Uniunii Europene și care implică (i) utilizarea sau prezentarea de declarații sau documente false, inexacte sau incomplete, care are ca efect deturnarea sau reținerea abuzivă de mijloace bănești sau orice reducere ilicită a resurselor bugetului general al Uniunii Europene; (ii) nedivulgarea informațiilor cu același efect; și (iii) deturnarea unor astfel de mijloace bănești în alte scopuri decât cele pentru care aceste mijloace bănești au fost acordate inițial.
Perioada de grație	înseamnă perioada de la Data semnării până la și inclusiv data care se încadrează în șaiszeci (60) de luni după data respectivă, în cursul căreia nu este datorată și plătită nicio rambursare a sumei datoriei principale în temeiul Facilității.
Proveniență ilicită	înseamnă mijloace bănești obținute prin: <ul style="list-style-type: none"> (a) săvârșirea oricărei infracțiuni principale, așa cum este desemnată în Glosarul de recomandări FATF 40 sub „<i>Categorii de infracțiuni desemnate</i>” (https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF%20Recommendations%202012.pdf) ; (b) orice Act de corupție; sau (c) orice Fraudă împotriva intereselor financiare ale Comunității Europene, dacă sau când este cazul.
Rata indicelui	înseamnă indicele zilnic TEC 10, rata constantă de scadență de zece ani afișată zilnic pe pagina de cotație relevantă a Instituției Financiare de Referință sau orice alt indice care poate înlocui indicele zilnic TEC 10. La semnare, Rata indicelui la 12 Octombrie 2023 este de trei virgulă treizeci și unu procente (3,31 %) per annum.
Perioadă(e) de dobândă	înseamnă fiecare perioadă de la o Dată de plată exclusiv până la următoarea Dată de plată inclusiv. Pentru fiecare Tragere din cadrul Facilității, prima perioadă de dobândă începe la Data de Tragere exclusiv și se încheie la următoarea Data de plată succesivă inclusiv.
Rata dobânzii	înseamnă rata dobânzii exprimată în procente și determinată în conformitate cu Clauza 4.1 (<i>Rata dobânzii</i>).

Marjă	înseamnă zero virgulă nouăzeci (0.90%) per annum.
Evenimentul de perturbare a pieței	<p>înseamnă survenirea unuia dintre următoarele evenimente:</p> <p>(a) EURIBOR nu este determinat de Institutul European pentru Piețele Monetare (EMMI), sau de niciun administrator succesor, la ora 11:00, ora Bruxelles-ului, cu două (2) Zile Lucrătoare înainte de prima zi a Perioadei de Dobândă relevantă sau la Data de stabilire a ratei; sau</p> <p>(b) înainte de închiderea activității pieței interbancare europene, cu două (2) Zile Lucrătoare înainte de prima zi a Perioadei de Dobândă relevante sau la Data de stabilire a ratei, Împrumutatul primește de la Împrumutător notificarea cu privire la faptul că (i) costul pentru Împrumutător de a obține resurse corespunzătoare pe piața interbancară relevantă ar depăși EURIBOR pentru Perioada de Dobândă relevantă; sau (ii) nu poate sau nu va putea obține resurse corespunzătoare pe piața interbancară relevantă în cursul desfășurării normale a activității pentru a finanța Tragerile relevante pentru perioada de timp relevantă.</p>
Efect negativ semnificativ	<p>înseamnă un efect negativ și semnificativ asupra:</p> <p>(a) asupra Programului, în măsura în care ar periclita implementarea și funcționarea Programului în conformitate cu prezentul Acord;</p> <p>(b) afacerii, activelor și situației financiare a Împrumutatului sau a capacității acestuia de a-și îndeplini obligațiile în temeiul prezentului Acord;</p> <p>(c) validității sau aplicabilității prezentului Acord; și</p> <p>(d) oricărui drept sau remediu al Împrumutătorului în temeiul prezentului Acord.</p>
Utilizarea greșită a fondurilor sau activelor AFD	înseamnă utilizarea neconformă, inadecvată și/sau abuzivă a resurselor, proprietăților sau activelor care aparțin Împrumutătorului, făcută cu bună știință, din imprudență sau din neglijență.
Spălare de bani	<p>înseamnă:</p> <p>(i) fapta de a facilita, prin orice mijloace, falsul justificare a originii bunurilor sau a veniturilor autorului unei</p>

	<p>infracțiuni sau a unei contravenții care i-a adus acestuia un beneficiu direct sau indirect; sau</p> <p>(ii) acțiunea de a asista la investirea, ascunderea sau transformarea veniturilor directe sau indirecte dintr-o infracțiune sau delict.</p>
Diagrama de monitorizare	înseamnă graficul atașat ca Anexă 3B care listează indicatorii conveniți între părți pentru monitorizarea implementării Programului.
MoU	înseamnă Memorandumul de Înțelegere semnat între Împrumutător și Guvernul Republicii Moldova, reprezentat de Ministerul Finanțelor, Ministerul Energiei, Ministerul Mediului și Ministerul Muncii și Protecției Sociale la 23 iunie 2023, stabilește principiile directe pentru cooperarea dintre semnatarii în realizarea unui obiectiv comun de promovare a tranziției ecologice a Moldovei.
Practici non-cooperative	<p>înseamnă:</p> <p>(i) actul de distrugere, falsificare, modificare, ascunde sau reținere în mod nerezonabil de probe sau orice alte informații, documente sau înregistrări care se urmăresc să fie dezvăluite în legătură cu o investigație de către Împrumutător a unei acuzații de Practici interzise pentru a obstrucționa material investigația; sau actul de a face declarații false pentru a obstrucționa material investigația unei acuzații de Practici Interzise; sau</p> <p>(ii) actul de amenințare, hărțuire sau intimidare a oricărei părți pentru a o împiedica să dezvăluie informații referitoare la o investigație efectuată de Împrumutător sau continuarea investigației; sau</p> <p>(iii) orice acțiuni efectuate pentru a împiedica în mod semnificativ Împrumutătorul în exercitarea drepturilor sale contractuale de a audita, inspecta sau acces la informații în contextul unei investigații bazate pe o acuzație de Practici Interzise.</p>
Suma restantă a datoriei principale	înseamnă, în ceea ce privește orice Trageri, suma datoriei principale restantă datorată pentru o astfel de Trageri, corespunzătoare sumei Tragerii plătită de Împrumutător Împrumutătorului, minus suma totală a ratelor de capital rambursate de Împrumutător Împrumutătorului cu privire la Trageria respectivă.
Datele de plată	înseamnă data de 20 Ianuarie și 20 Iulie din fiecare an.

<p>Eveniment de perturbare a sistemelor de plată</p>	<p>înseamnă una sau ambele:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) perturbări semnificative ale sistemelor de plată sau de comunicare sau ale piețelor financiare care, în fiecare caz, trebuie să funcționeze pentru ca plățile să fie efectuate în legătură cu Facilitatea (sau în alt mod pentru ca tranzacțiile prevăzute de prezentul Acord să fie efectuate), cu condiția ca perturbarea să nu fie cauzată de și să nu fie sub controlul vreunuia dintre Părți; sau (b) survenirea oricărui alt eveniment care are ca rezultat o perturbare (de natură tehnică sau legată de sistem) a trezoreriei sau a operațiunilor de plată ale unei Părți care împiedică aceasta sau orice altă Parte: <ul style="list-style-type: none"> (i) să își îndeplinească obligațiile de plată în temeiul prezentului Acord; sau (ii) de a comunica cu celelalte Părți în conformitate cu termenii prezentului Acord; <p>și care (în oricare dintre cazuri) nu este cauzată de, și este în afara controlului uneia dintre Părți.</p>
<p>Securitate permisă</p>	<p>înseamnă:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) orice garanție care decurge prin aplicarea legii și care nu a fost executată silită sau executată în alt mod împotriva activelor cărora li se aplică; (b) orice garanție existentă pe orice proprietate la momentul achiziției acesteia; (c) orice garanție asupra oricărei proprietăți pentru a garanta datoria contractată în scopul finanțării achiziției sau construcției unei astfel de proprietăți (sau proprietăți care fac parte dintr-o clasă de active de natură similară, în cazul în care garanția este prin referire la constituenții unei astfel de proprietăți). clasă din când în când); (d) orice garanție care asigură sau prevede plata datoriilor contractate în legătură cu orice finanțare de proiect, cu condiția ca această garanție să se aplice numai (x) oricărei proprietăți care face sau face parte din obiectul unei astfel de finanțări de proiect sau (y)) venituri sau pretenții care decurg din exploatare, nerespectarea specificațiilor, exploatare, vânzare sau pierdere sau nefinalizarea sau deteriorarea oricărui astfel de bun; (e) orice plată sau încheiere de compensare sau aranjament de compensare în conformitate cu orice tranzacție cu instrumente derivate sau tranzacție valutară

	<p>încheiată de Împrumutat, cu excepția oricărei Titluri în temeiul unui acord de sprijinire a creditului;</p> <p>(f) orice aranjament de compensare sau compensare încheiat de Împrumutat în cursul normal al acordurilor sale bancare în scopul compensării datoriilor și soldurilor creditare ale Împrumutatului;</p> <p>orice reînnoire sau prelungire a oricărei garanții descrise în paragrafele precedente, cu condiția ca valoarea principală a datoriei garantate prin aceasta să nu fie majorată.</p>
Rambursarea compensatorie pentru plata anticipată	<p>înseamnă rambursarea calculată prin aplicarea următorului procent la suma Facilității care este rambursată în avans:</p> <ul style="list-style-type: none"> - în cazul în care rambursarea are loc înainte de a 5-a aniversare (exclusiv) a Datei semnării: două virgulă cinci la sută (2,5%); - în cazul în care rambursarea are loc între a 5-a aniversare (inclusiv) și a 9-a aniversare (exclusiv) a Datei semnării: unu punct cinci la sută (1.5%); - în cazul în care rambursarea are loc între a 9-a aniversare (inclusiv) și a 12-a aniversare (exclusiv) a Datei semnării: unu la sută (1%); - în cazul în care rambursarea are loc după a 12-a aniversare (inclusiv): zero virgulă cinci la sută (0.5%)
Program	înseamnă Programul conform descrierii din Anexa 2 (<i>Descrierea Programului</i>).
Data Finalizării Programului	înseamnă data finalizării tehnice a Programului, care se preconizează a fi decembrie 2023.
Practici interzise	înseamnă practici anticoncurențiale, acte de corupție, fraudă, fraudă împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene, practici necooperante, folosirea abuzivă a fondurilor sau activelor AFD, precum și orice încălcare a oricărei încălcări aplicabile împotriva spălării banilor și combaterii terorismului. Legile de finanțare.
Funcționar public	înseamnă (i) orice deținător de funcție legislativă, executivă, administrativă sau judiciară, fie că este desemnat sau ales, care servește permanent sau altfel, plătit sau neremunerat, indiferent de grad, sau (ii) orice altă persoană definită ca funcționar public în conformitate cu legislația națională din jurisdicția Împrumutatului și (iii) orice altă persoană care exercită o funcție publică,

	inclusiv pentru o agenție sau organizație publică, sau care prestează un serviciu public.
Data de stabilire a ratei	<p>înseamnă:</p> <p>I - în ceea ce privește orice Perioadă de dobândă pentru care urmează să fie determinată o Rată a dobânzii:</p> <p>(i) prima zi de miercuri (sau, în cazul în care acea dată nu este o Zi lucrătoare, imediat următoarea Zi lucrătoare) de la data primirii de către Împrumutător a Cererii de tragere, cu condiția ca această dată să fie cu cel puțin două (2) Zile lucrătoare complete înainte de ziua de miercuri menționată;</p> <p>(ii) a doua zi de miercuri (sau, în cazul în care acea dată nu este o Zi lucrătoare, imediat următoarea Zi lucrătoare) de la data primirii de către Împrumutător a Cererii de tragere, în caz că dacă această dată nu depășește cel puțin două (2) Zile lucrătoare complete înainte de prima zi de miercuri specificată la litera (a) de mai sus:</p> <p>II - în cazul unei Conversii a Ratei:</p> <p>(i) prima zi de miercuri (sau, în cazul în care acea dată nu este o Zi lucrătoare, imediat următoarea Zi lucrătoare) de la data primirii de către Împrumutător a Cererii de conversie a ratei de la Împrumutat, cu condiția ca această dată să fie cu cel puțin două (2) Zile lucrătoare complete înainte de prima zi de miercuri.</p> <p>(ii) a doua zi de miercuri (sau, în cazul în care acea dată nu este o Zi lucrătoare, imediat următoarea Zi lucrătoare) de la data primirii de către Împrumutător a Cererii de conversie a ratei, în caz că această dată nu este cu cel puțin două (2) Zile lucrătoare complete înainte de prima zi de miercuri.</p>
Instituție financiară de referință	reprezintă o instituție financiară aleasă drept instituție financiară de referință potrivită pentru Împrumutător și care publică periodic cotații ale instrumentelor financiare pe una dintre rețelele internaționale de informații financiare în conformitate cu practicile recunoscute de industria bancară.
Anexă(e)	înseamnă orice anexă sau anexe la prezentul Acord.

Securitate	înseamnă o ipotecă, sarcină, gaj, garanție sau orice altă garanție care garantează orice obligație a oricărei persoane.
Data semnării	înseamnă data încheierii prezentului Acord de către toate părțile.
Zi ȚINTĂ	înseamnă o zi în care sistemul Trans European Automated Real Time Gross Settlement Express Transfer 2 (TARGET2) sau orice succesor al acestuia, este deschis pentru decontarea plăților în euro.
Impozit(e)	înseamnă orice impozit, taxă sau altă percepere sau reținere de natură similară (inclusiv orice penalitate sau dobândă plătită în legătură cu neachitarea sau orice întârziere în ceea ce privește achitarea oricărei sume respective).
Finanțarea terorismului	înseamnă furnizarea sau colectarea, direct sau indirect, de fonduri sau gestionarea fondurilor cu intenția ca acestea să fie utilizate sau cu știința că urmează să fie utilizate, în scopul comiterii unui act de terorism.
Ghid de vizibilitate și comunicare	înseamnă toate prevederile Contractuale obligatorii pentru Împrumutat referitoare la comunicarea și vizibilitatea proiectelor finanțate de către AFD și cuprinse în documentul intitulat „Ghid de vizibilitate pentru proiectele susținute de AFD – Nivelul 1” sau „Ghidul de comunicare pentru proiectele susținute de AFD – Nivelul 2” după caz, a cărui copie a fost predată Împrumutatului înainte de semnare”
Site web	înseamnă site-ul web al AFD (http://www.afd.fr/) sau orice alt astfel de site web de înlocuire.
Impozitului reținut la sursă	înseamnă orice deducere sau reținere a unui impozit pentru orice plată efectuată în terneiu sau în legătură cu prezentul Acord.

ANEXA 1B – CONSTRUCȚII

- (a) **„active”** include proprietățile, veniturile și drepturile prezente și viitoare, de orice natură;
- (b) orice referire la **„Împrumutat”**, o **„Parte”** sau un **„Împrumutător”** include succesorii săi în drepturi și moștenitorii și cesionarii autorizați;
- (c) orice referire la Acord sau alt document constituie o trimitere la prezentul Acord sau la un alt document modificat, reformulat sau completat și include, dacă este cazul, orice document care îl înlocuiește prin novăție, în conformitate cu Acordul;
- (d) **„garanție”** include orice *cauțiune, avizare și orice garanție* care este independentă de datoria la care se referă;
- (e) **„datorie”** înseamnă orice obligație a oricărei persoane (fie o datorie contractată ca datorie principală sau ca garanție) pentru plata sau rambursarea mijloacelor bănești, fie că este prezentă, viitoare, actuală sau condiționată;
- (f) **„persoană”** include orice persoană fizică și juridică care își desfășoară activitatea în scop de profit sau nonprofit;

- (g) „reglementare” include orice legislație, regulament, normă, regulă, decret, directivă, instrucțiune, cerere, sfat, recomandare, decizie sau îndrumare (indiferent dacă are sau nu forță juridică) a oricărui organism (inclusiv orice reglementare emisă de o entitate publică industrială sau comercială) care are efect asupra prezentului Acord sau asupra drepturilor și obligațiilor unei Părți;
- (h) o prevedere a legii este o trimitere la acea prevedere, astfel cum a fost modificată;
- (i) cu excepția altor prevederi, o oră din zi este o referire la ora Parisului;
- (j) Titlurile secțiunilor, clauzelor și programului sunt doar pentru facilitarea referinței și nu afectează interpretarea prezentului Acord;
- (k) cu excepția altor prevederi, termenii și expresiile utilizate în orice alt document referitoare la prezentul Acord sau în orice notificare dată în legătură cu prezentul Acord, au aceeași semnificație din documentul sau notificarea respectivă ca și în prezentul Acord;
- (l) un Eveniment de neîndeplinire a obligațiilor de plată „continuă” în caz că a fost remediat sau în caz că Împrumutătorul nu a renunțat la niciunul dintre drepturile sale aferente documentului de față;
- (m) referirea la o Clauză sau Anexă va constitui referirea la o Clauză sau Anexă a prezentului; și
- (n) cuvintele care implică singularul se consideră că includ pluralul și viceversa.

ANEXA 2A - Descrierea Programului

Reprezentanții Guvernului Republicii Moldova (GRM) și Agenției Franceze pentru Dezvoltare (AFD) au ales să întreprindă împreună o schemă de împrumut bazat pe politici (PBL) pentru a sprijini eforturile de reformă ale Guvernului pentru a-și propulsa sectorul energetic într-un viitor mai ecologic, cu un accent pe reformele în infrastructura energetică, eficiența energetică, energia regenerabilă, protecția consumatorilor, mediu și schimbările climatice.

Această cooperare este consacrată într-un Memorandum de Înțelegere (MdÎ) care a fost semnat între AFD și Guvernul Republicii Moldova, reprezentat de Ministerul Finanțelor, Ministerul Energiei, Ministerul Mediului și Ministerul Muncii și Protecției Sociale, la 23 Iunie 2023.

Scopul reformei este de a accelera tranziția la energia verde în Moldova prin promovarea securității energetice și a dezvoltării durabile și rezistente la schimbările climatice, în conformitate cu cerințele acquis-ului UE și al Comunității Energiei, precum și angajamentele Republicii Moldova din acordurile internaționale majore, inclusiv Acordul de la Paris.

Aceste eforturi de reformă au fost dezvoltate în comun sub forma măsurilor de reformă a politicilor (MRP) cuprinse într-o foaie de parcurs care este atașată la Memorandumul de Înțelegere ca anexă. Foaia de parcurs se concentrează pe promovarea unui sector energetic verde al Republicii Moldova, care urmărește să-și îmbunătățească securitatea energetică, sustenabilitatea și dezvoltarea rezistentă la climă.

Aceste îmbunătățiri vor fi urmărite prin promovarea energiei regenerabile, creșterea eficienței energetice, creșterea infrastructurii energetice a acesteia, combaterea sărăciei energetice și protejarea consumatorilor vulnerabili energetic, precum și prin protecția mediului și continuarea decarbonizării, sprijinind măsurile de atenuare și adaptare la climă.

PBL-ul propus este structurat de-a lungul unei foi de parcurs care acoperă anii 2023 până în 2028, care va fi specificată în 6 matrici de politici unice și urmărită pe 6 PBL-uri interdependente, dar separate, sau, de asemenea, faze menționate. Matricea de politici a unei faze va fi elaborată anual, în funcție de progresul din faza anterioară și de MRP-urile cuprinse în Foaia de parcurs pentru faza menționată. O actualizare a foii de parcurs, pe baza consimțământului părților semnatare și atunci când este necesar, este luată în considerare între părțile semnatare ca o opțiune la fiecare doi ani. Sa convenit că va fi sarcina Comitetului de coordonare a programului (PSC), așa cum este stipulat în capitolul 3 din Memorandumul de înțelegere, să facă orice ajustări necesare ale foii de parcurs.

Principalele caracteristici ale întregului program în 6 faze, inclusiv prima fază, care constituie Programul, și convenite de comun acord între Guvernul și AFD, sunt următoarele:

Structura PBL:

- Strategia în 6 etape preconizată este prezentată în Foaia de parcurs (Anexa III a Memorandumului de înțelegere) și specificată în continuare pentru Faza 1 sub forma Matricei de politici (Anexa IV a Memorandumului de înțelegere și Anexa 3B a prezentului Acord). Matricea de politici conține indicatori clar definiți privind progresul necesar al reformelor în domeniile respective de acțiune pentru prima fază, în baza condițiilor stabilite în Anexa I a Memorandumului de înțelegere.
- Matricea de politici din Anexa IV a Memorandumului de înțelegere și Anexa 3B din prezentul Acord este convenită între Guvernul Republicii Moldova și AFD după consultarea părților interesate relevante (în special Ministerul Energiei, Ministerul Mediului, Ministerul Muncii și Protecției Sociale) și discuții cu donatorii relevanți din sector.

Structura de conducere și coordonare

- GRM și AFD împărtășesc înțelegerea comună că sprijinul necesar pentru atingerea obiectivelor declarate, așa cum sunt subliniate în Foaia de parcurs, necesită un nivel ridicat de coordonare în cadrul GoMGRM între Guvernul și comunitatea donatorilor, dar și între donatorii înșiși în ceea ce privește diferitele lor programe. Prin urmare, va fi stabilit un mecanism de guvernare eficient, inclusiv o structură de coordonare (Comitetul de coordonare a programului, sau „PSC”), unde vor fi reprezentați cei mai importanți factori interesați din sector (a se vedea Anexa II a Memorandumului de înțelegere).
- Matricea de politici pentru fiecare dintre cele 6 PBL-uri va fi populată pe baza progresului înregistrat în implementarea Matricei de politici a PBL-ului precedent și va lua în considerare PMR-urile în Foaia de parcurs pentru PBL-ul respectiv.
- Foaia de parcurs va fi supusă unei revizuirii la fiecare două etape pentru a-i asigura acuratețea și relevanța. Orice modificare a foii de parcurs va fi convenită în cadrul Comitetului Director al Programului în conformitate cu condițiile prevăzute în Anexa II a Memorandumului de înțelegere.

Etapele, plata și evaluarea rezultatelor

- Debursarea împrumuturilor din PBL este legată de evaluarea pozitivă a indicatorilor, definiți în Matricea Politicii ca parte a implementării reformelor în domeniile respective de acțiune ale sub-sectoarelor individuale (Anexa I a Memorandumului de Înțelegere).

- Se consideră că prima fază a PBL a început deja la începutul anului 2023 și se așteaptă să se desfășoare până la jumătatea lui 2023, cu condiția unui nivel adecvat de îndeplinire a obligațiilor convenite, o debursare a primului împrumut estimat să va avea loc în 2023. A doua fază va începe la jumătatea anului 2023 și se va încheia la sfârșitul anului 2024. Urmează fazele ulterioare (3 până la 6) cu un ciclu anual pentru anii 2025-2028.

Asistență tehnică

- AFD își afirmă angajamentul de a sprijini părțile interesate din Republica Moldova în implementarea reformei convenite în cadrul programului prin acordarea de asistență tehnică în măsura în care este necesar și posibil să fie furnizată de AFD.
- Toate părțile se angajează să conlucreze pentru a identifica potențiala asistență tehnică necesară pentru implementarea reformei.
- Orice asistență tehnică care este furnizată va trebui să se conformeze celor mai bune practici internaționale și regulilor instituționale atât pentru licitarea, cât și pentru executarea oricărei asistențe tehnice.

Împrumutul este Republica Moldova, reprezentată de Ministerul Finanțelor. Responsabil pentru proiectarea și implementarea reformelor sectoriale și îndeplinirea acestora la condițiile convenite în cadrul Memorandumului de înțelegere pentru a se califica pentru plata PBL va aparține, în principiu, exclusiv Guvernului Republicii Moldova și în special ministerelor de resort asociate: Ministerul al Energiei, Ministerul Mediului și Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

Programul ar trebui să ofere un impuls important pentru structurarea și implementarea unei reforme sectoriale cuprinzătoare și pentru introducerea acesteia în procesul de reformă politică. Pentru a realiza acest lucru, este necesar să se ajungă la un acord pe întreaga durată a reformei, astfel cum este cuprinsă în foaia de parcurs, pentru a asigura o soluționare interconectată a tuturor celor șase faze, deoarece etapele ulterioare pot fi declanșate numai după finalizarea cu succes a precedentei faze.

ANEXA 2B – LISTA EXCLUDERILOR

Grupul AFD exclude finanțarea activităților care implică producția sau comerțul cu produse ilicite, precum și orice activitate ilegală conform legilor țărilor de destinație sau ale Franței, conform reglementărilor naționale sau internaționale aplicabile în țările de destinație sau în Franța, precum și ca în cazul convențiilor sau acordurilor internaționale care creează angajamente pentru țările de destinație sau pentru Franța. Aceasta implică în special:

1. Orice echipament, sector sau serviciu supus sancțiunilor economice emise de Națiunile Unite, Uniunea Europeană sau Franța, fără restricții absolute sau relative cu privire la cuantum.
2. Producție sau activitate care implică muncă forțată¹, munca copiilor² sau traficul de ființe umane³.
3. Activități ilicite care implică organe, țesuturi și produse ale corpului uman sau activități de inginerie genetică interzise de standardele naționale de bio-etică ale Franței⁴ sau din țara gazdă și conform standardelor europene sau internaționale aplicabile relevante;⁵.
4. Comerțul, producția, creșterea sau deținerea de animale, plante sau orice produse naturale cu încălcarea prevederilor CITES;⁶
5. Activitate de pescuit folosind o plasă în derivă de peste 2,5 km lungime;
6. Cercetarea, cumpărarea, promovarea sau multiplicarea semințelor modificate genetic;⁷.
7. Producția, utilizarea sau comercializarea materialelor periculoase (cum ar fi fibrele de azbest) și a tuturor produselor (inclusiv produse chimice, produse farmaceutice, pesticide/erbicide, substanțe care epuizează stratul de ozon)⁸ sau orice alt produs periculos) a cărui producție sau utilizare este interzisă sau care va fi eliminat treptat în reglementările țărilor de destinație sau la nivel internațional;

¹ „Munca forțată” se referă la orice muncă sau serviciu prestat involuntar și solicitat de la o persoană prin amenințare cu forța sau pedeapsă, așa cum este definit în convențiile Organizației Internaționale a Muncii (OIM).

² Angajații trebuie să aibă cel puțin 14 ani, așa cum este definit în Declarația OIM privind principiile și drepturile fundamentale la locul de muncă (C138 – Convenția privind vârsta minimă, articolul 2), cu excepția cazului în care legile locale impun școlarizarea obligatorie sau o vârstă minimă de admitere la angajare sau la muncă. În astfel de circumstanțe, trebuie utilizată cea mai mare cerință de vârstă.

³ Convenția Consiliului Europei privind acțiunea împotriva traficului de ființe umane (2005); Directiva 2011/36/UE.

⁴ V. AR. 16 à 16-14 din Codul civil francez (în principal conform prevederilor Legii nr. 94-653 din 29 iulie 1994 privind respectul pentru corpul uman și Legea nr. 2004-800 din 6 august 2004 privind bioetica).

⁵ Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a demnității ființei umane cu privire la aplicarea biologiei și medicinei: Convenția privind drepturile omului și biomedicina (Oviedo, 04/04/1997); Convenția Consiliului Europei împotriva traficului de organe umane (Saint-Jacques-de-Compostelle, 25.03.2015).

⁶ CITES: Convenția privind comerțul internațional cu specii de faună și floră sălbatice pe cale de dispariție (Washington, 1973).

⁷ Legea de programare nr. 2021-1031 din 4 august 2021 privind dezvoltarea incluzivă și combaterea inegalităților globale interzice finanțarea de către AFD a activităților care implică achiziționarea, promovarea sau multiplicarea semințelor modificate genetic (LPDSL – Cadre de partenariat global [Global Partnership Framework] Partea II – B – b / - 3 - paragraful 6). La aceasta AFD adaugă activități de cercetare (Strategia de tranziție teritorială și ecologică 2020-2024).

⁸ Orice componentă chimică care reacționează cu și distruge stratul de ozon stratosferic, ducând la formarea de „găuri” în acest strat. Protocolul de la Montreal enumeră substanțele care epuizează stratul de ozon (ODS), obiectivele de reducere a acestora și termenele limită pentru eliminarea lor treptată.

8. Comerțul transfrontalier cu deșeuri, cu excepția celor în conformitate cu Convenția de la Basel⁹ și reglementările sale subiacente;
9. Exploatarea minelor de diamante și comercializarea diamantelor în țări care nu au aderat la Procesul Kimberley;
10. Comerțul ilicit sau activitățile care facilitează traficul ilicit de bunuri culturale.¹⁰
11. Producție sau comerț:
 - (i) legate de pornografie sau prostituție;
 Producția sau comerțul cu:¹¹
 - (ii) arme și/sau muniții;
 - (iii) tutun;
 - (iv) băuturi alcoolice (exclusiv bere și vin);
 - (v) unități de jocuri de noroc, cazinouri sau întreprinderi echivalente;¹²
12. Producerea și distribuția sau participarea în mass-media care este rasistă sau antidemocratică sau care promovează discriminarea unei părți a populației;
13. Operațiuni care au ca rezultat o alterare ireversibilă sau o deplasare semnificativă a unui element critic al patrimoniului cultural;¹³
14. Proiecte de construire, extindere sau renovare a centralelor electrice pe combustibili fosili;¹⁴
15. Infrastructură asociată¹⁵ la o instalație de producere, stocare sau prelucrare a resurselor de energie fosilă (mine, instalații de prelucrare, depozitare etc.) sau de producere a energiei electrice din surse de energie fosilă, menționată la punctul 14 din prezenta listă;
16. Proiecte de explorare, producere sau prelucrare sau dedicate exclusiv transportului de cărbune, gaze și petrol (convențional sau neconvențional);
17. Biodiversitate:

⁹ Convenția de la Basel privind controlul mișcărilor transfrontaliere a deșeurilor periculoase și eliminarea acestora este disponibilă la: www.basel.int

¹⁰ Comerțul cu bunuri culturale este reglementat de Convenția privind mijloacele de interzicere și prevenire a importului, exportului și transferului ilicit de proprietate asupra bunurilor culturale (1970).

¹¹ Dacă aceste activități reprezintă mai mult de 10% din cifra de afaceri a contrapartidei finanțate sau, dacă clientul este un intermediar financiar, mai mult de 10% din restanțele portofoliului acesteia.

¹² Orice finanțare directă a acestor proiecte sau activități, inclusiv acestea (de exemplu, un hotel care încorporează un cazinou). Nu se referă la planuri de dezvoltare urbană care ar putea integra ulterior astfel de proiecte.

¹³ „Moștenire culturală critică” este considerată orice parte a patrimoniului care este recunoscută la nivel internațional sau național ca fiind de interes istoric, social sau și cultural.

¹⁴ Cu excepția proiectelor care implică minirețele deservite de centrale electrice hibride (combinând energii regenerabile și combustibili fosili).

¹⁵ Termenul „infrastructură asociată” este utilizat atunci când infrastructura este asociată cu o instalație de producție care utilizează combustibili fosili dacă sunt îndeplinite următoarele două condiții: i) infrastructura nu ar fi fost construită în absența acestei instalații de combustibili fosili și ii) instalația de combustibili fosili nu ar fi viabilă din punct de vedere economic fără infrastructură.

- i. Orice finanțare în (a) site-urile Alianței pentru Zero Extinction (AZE)^{16 / 17}, (b) situri naturale și mixte de pe Lista Patrimoniului Mondial Unesco²⁰ și (c) zone protejate legal (categoriile IUCN)¹⁸ și,
 - ii. Orice operațiune care duce la un efect negativ și ireversibil¹⁹ rezidual²⁰ impact asupra unui habitat critic;^{21 / 22}
 - iii. Orice proiect forestier sau proiect agricol cu o acoperire largă (>100 ha) care nu implementează o metodologie²³ asigurarea zero defrișări;
18. Proiecte al căror scop și/sau abordare sunt în contradicție cu drepturile omului și, în cazul finanțării din sectorul privat, proiecte bazate pe argumente care contrazic în mod clar Principiile directoare ale Națiunilor Unite privind afacerile și drepturile omului;²⁴
19. Proiecte în care se știe că o evacuare forțată în sensul Națiunilor Unite²⁵ a fost efectuată pe locul de impact al proiectului propus și care evacuare poate fi legată cauzal de scopul acestui proiect și care este material imposibil de compensat.²⁶

¹⁶ Cu excepția cazului în care zona de influență a activităților finanțate și a instalațiilor asociate acestora nu invadează zonele care îndeplinesc efectiv criteriile pentru a fi desemnate ca site AZE – <https://zeroextinction.org/site-identification/aze-site-criteria/>

¹⁷ Cu excepția cazului în care finanțarea are ca scop conservarea sau restaurarea acestor zone.

¹⁸ Cu excepția cazului în care finanțarea urmărește conservarea sau refacerea acestor zone sau respectă aranjamentele de management și amenajare a teritoriului pentru acestea din urmă, cum ar fi cele formalizate în planuri cu standarde internaționale referitoare la activitățile finanțate – categoriile I-VI din Baza de date mondială privind ariile protejate | IUCN.

¹⁹ Impact ireversibil: conversia sau degradarea permanentă a biodiversității sau a funcțiilor sau caracteristicilor ecologice care au justificat desemnarea habitatului critic.

²⁰ Impactul rezidual: impactul măsurabil al unui proiect asupra valorii biodiversității, după implementarea măsurilor de evitare și atenuare, dar înainte de implementarea măsurilor de restaurare și compensare.

²¹ Habitat critic: în sensul Standardului de mediu și social al Băncii Mondiale 6 – 2018 sau IFC-GN PS6 2019.

²² Cu excepția cazului în care proiectul menționat este de interes general primordial pentru țara de destinație, caz în care o derogare poate fi prezentată guvernului Grupului pentru o decizie.

²³ Metodologie care include (i) un instrument de referință echivalent cu abordarea HCS, care permite clasificarea pădurilor, (ii) o garanție că nicio pădure cu stoc ridicat de carbon nu va fi convertită în cadrul proiectului și (iii) monitorizarea acoperirii forestiere (monitorizare pe teren sau prin satelit).

²⁴ https://www.ohchr.org/documents/publications/guidingprinciplesbusinesshr_en.pdf

²⁵ Rezoluția 1993/41 a Subcomisiei Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului: „Evițiune forțată”. „Termenul „evacuări forțate” [...] este definit ca îndepărtarea permanentă sau temporară împotriva voinței lor a persoanelor, familiilor și/sau comunităților din locuințele și/sau terenurile pe care le ocupă, fără furnizarea și accesul la, forme de protecție juridică sau de altă natură (Comitetul pentru Drepturi Economice, Sociale și Culturale, Comentariul General nr. 7).

²⁶ Din cauza refuzului sponsorului proiectului sau a incapacității acestuia de a identifica populațiile care sunt victime ale evacuărilor forțate. Nu vor fi excluse proiectele pentru care se poate oferi o cale de atac efectivă pentru drepturile încălcate.

ANEXA 3A – PLANUL DE FINANȚARE

	Suma (milioane EUR)
AFD împrumut	40
EU NIP Grant	5

ANEXA 3B – GRAFICUL DE MONITORIZARE

Matricea de politici, așa cum este reflectată în tabelul de mai jos, conține Măsurile de reformă a politicilor (MRP) din Foaia de parcurs, care formează obiectivele programului. O face prin prezentarea numărului MRP relevant în prima coloană, urmat de titlul MRP, apoi o descriere, ponderea atribuită MRP-ului, numărul jalonului, descrierea jalonului și, în final, ponderea atribuită jalonului respectiv.

MRP Nr.	MRP Titlu	Descrierea	MRP Procentaj	Sarcină Nr.	Sarcină	Sarcină procentaj
1	Aprobarea modificărilor la Legea Energiei pentru a se alinia la CEP	Transpunerea acquis-ului UE relevant în domeniul energiei electrice din pachetul Energie curată în legislația națională, în conformitate cu angajamentele EnC	25%	1.1	Proiectele de amendamente sunt pregătite de Minister	8%
				1.2	Consultarea publică cu părțile interesate relevante (de preferință, inclusiv avizul Secretariatului Comunității Energiei)	4%
				1.3	Ajustarea schiței pe baza feedback-ului	4%
				1.4	Aprobarea modificărilor legale de către Guvern	4%
				1.5	Depunerea proiectului de Lege pentru modificarea Legii energiei la Parlament	5%
2	Aprobarea modificărilor la Legea privind eficiența energetică pentru a se alinia la Directiva privind eficiența energetică 2018/2002	Transpunerea acquis-ului UE privind pachetul de energie curată în legislația națională, în conformitate cu angajamentele Comunității Energiei în ceea ce privește eficiența energetică	25%	2.1	Elaborarea modificărilor legislative la Legea privind eficiența energetică	8%
				2.2	Consultarea publică cu părțile interesate relevante (de preferință, inclusiv avizul Secretariatului Comunității Energiei)	4%
				2.3	Ajustarea schiței pe baza feedback-ului	4%
				2.4	Aprobarea modificărilor legale de către Guvern	4%
				2.5	Depunerea în Parlament a proiectului de Lege pentru modificarea Legii eficienței energetice	5%

MRP Nr.	MRP Titlu	Descrierea	MRP Procentaj	Sarcină Nr.	Sarcină	Sarcină procentaj
3	Aprobarea modificărilor la Legea privind promovarea SRE pentru a se alinia la CEP (Directiva Regenerabile 2018/2001)	Transpunerea acquis-ului UE privind pachetul de energie curată în legislația națională, în conformitate cu angajamentele Comunității Energiei în ceea ce privește energia regenerabilă	25%	3.1	Elaborarea modificărilor legislative la Legea cu privire la RES	8%
				3.2	Consultarea publică cu părțile interesate relevante (de preferință, inclusiv avizul Secretariatului Comunității Energiei)	4%
				3.3	Ajustarea schiței pe baza feedback-ului	4%
				3.4	Aprobarea modificărilor legislative de către Guvern și supunerea spre adoptare către Parlament	4%
				3.5	Depunerea în Parlament a proiectului de Lege pentru modificarea Legii SRE	5%
4	Lansarea construcției OHLT Vulcănești-Chișinău	Lansarea oficială a lucrărilor de construcție a LEA Vulcănești-Chișinău.	25%	4.1	Se întocmește documentația de proiectare tehnică	16%
				4.2	Toate cele opt autorizații de construcție sunt eliberate	3%
				4.3	Toate șantierele inițiale pregătite conform planului detaliat de implementare a proiectului	3%
				4.4	Lansarea oficială a lucrărilor de construcție	3%

ANEXA 4 - CONDIȚII PRECEDENTE

Următoarele condiții se aplică tuturor documentelor transmise de către Împrumutat drept condiție suspensivă, în caz că:

- documentul care este predat nu este un original, ci o fotocopie, fotocopia legalizată originală va fi predată Împrumutătorului;
- versiunea finală a unui document căruia i-a fost transmis anterior proiectul și agreat de către Împrumutător, nu va diferința în mod semnificativ de proiectul convenit;
- documentele care nu au fost transmise și convenite anterior, vor fi convenabile pentru Împrumutător.

PARTEA I – CONDIȚIILE SUSPENSIVE CARE URMEAZĂ SĂ FIE ÎNDEPLINITE LA DATA SEMNĂRII

- (a) Transmiterea de către Împrumutat către Împrumutător a următoarelor documente:
- (i) o copie, verificată ca fiind identică cu originalul, a hotărârii Guvernului de autorizare a începerii negocierii;
 - (ii) o copie, verificată ca fiind identică cu originalul, a hotărârii(lor) relevante emise de Guvernul Republicii Moldova în conformitate cu legislația din jurisdicția Împrumutatului care aprobă conținutul prezentului Contract, care autorizează Împrumutatul să încheie acest Acord și să autorizeze o persoană specificată să execute Acordul în numele acesteia;
 - (iii) dacă este cazul, un certificat eliberat de un reprezentant autorizat în mod corespunzător al Împrumutatului în care sunt enumerate persoanele autorizate să semneze, în numele Împrumutatului, Cererea de Tragere și orice certificat în legătură cu prezentul Contract și să ia toate celelalte măsuri și/sau semnează toate celelalte documente necesare în numele Împrumutatului conform prezentului Contract;
 - (iv) un exemplar al semnăturii fiecărei persoane enumerate la paragraful (ii) și în certificatul menționat la paragraful (iii);
 - (v) dovada că Facilitatea este inclusă în Legea bugetului Împrumutatului și că retragerea Facilității nu va încălca nicio limită de împrumut sau orice altă limită similară obligatorie pentru Împrumutat.
- (b) Expedierea către Împrumutător a unui proiect de opinie juridică, în formă și substanță satisfăcătoare pentru Împrumutător, a unei firme de avocatură repute, stabilită în jurisdicția Împrumutatului și numită de Împrumutător;
- (c) Expedierea Împrumutătorului a unui proiect de opinie legală, în formă și substanță satisfăcătoare Împrumutătorului, emis de Ministrul Justiției al Împrumutatului;

PARTEA II - CONDIȚIILE PRECEDENTE DE TRAGERE

- (a) Recepționarea de către AFD a unei copii a Legii privind ratificarea prezentului Acord de către Parlamentul Republicii Moldova, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și în vigoare la Data de Tragere;
- (b) Plata de către Împrumutat către Împrumutător a tuturor taxelor și cheltuielilor datorate și plătibile conform prezentului Acord.

- (c) În cazul în care a avut loc o schimbare în ceea ce privește persoana (persoanele) autorizată(e) să execute Cererea de Tragere și orice certificat în legătură cu prezentul Acord în numele Împrumutatului, Împrumutatul va furniza Împrumutătorului dovezi actualizate ale persoanei respective. (s) autorizat să execute Cererea de Tragere în numele Împrumutatului, împreună cu specimenul semnăturii (semnăturilor) respectivei persoane(e);
- (d) Livrarea către Împrumutător a unei opinii juridice executate corespunzător, în formă și substanță satisfăcătoare pentru Împrumutător, a unei firme de avocatură repute stabilite în jurisdicția Împrumutatului și desemnată de Împrumut; ; și
- (e) Predarea către Împrumutător a unei opinii juridice executate corespunzător, conform prevederilor Clauzei 18. (Intrarea în vigoare și Durata), în formă și substanță satisfăcătoare Împrumutătorului, emisă de Ministrul Justiției al Împrumutatului.
- (f) Predarea de către Împrumutat către Împrumutător a Dovezilor că indicatorii prevăzuți în Anexa 3B au fost implementați în mod satisfăcător, conform metodologiei de Monitorizare și Punctare definită în Anexa I a MoI.

ANEXA 5A - FORMULARUL CERERII DE TRAGERE

[cu antetul Împrumutatului]

Către: AGENȚIA FRANCEZĂ PENTRU DEZVOLTARE

La: [data]

Numele/denumirea Împrumutatului – Acord de facilitare de credit nr. [●] din [●]

Cerere de tragere nr. [●]

Stimate Doamne / Stimați Domni,

1. Facem referire la Acordul de facilitare credit nr. [●] încheiat între Împrumutat și Împrumutător la [●] („Acordul”). Termenii și expresiile ortografați cu litere majuscule, utilizați în prezentul Acord, au semnificațiile care le sunt date în Acord.
2. Această scrisoare este o cerere de retragere.
3. Solicităm în mod irevocabil Împrumutătorului să pună la dispoziție o Tragere în următoarele condiții:

Suma: [●] EUR sau, în caz că este mai mică, Creditul disponibil.

4. Rata dobânzii va fi determinată în conformitate cu prevederile Clauzei 4 (Dobândă) și Clauzei 5 (Modificarea calculului dobânzii) din Acord. Rata dobânzii aplicabilă Tragerii solicitate ne va fi furnizată în scris, iar noi acceptăm această Rată a dobânzii [(sub rezerva dispozițiilor de la alineatul de mai jos, dacă este cazul)], inclusiv atunci când Rata Dobânzii este determinată prin referire la un Indice de Referință de Înlocuire plus orice Marjă de Ajustare, astfel cum a fost notificată de către Împrumutător în urma survenirii unui Eveniment de înlocuire a Ratei dobânzii cotate.

În cazul în care Rata dobânzii aplicabilă Tragerii solicitate este mai mare de [●introduceți procentul cu litere] ([●]%), vă solicităm să anulați această Cerere de Tragere.

5. Confirmăm faptul că fiecare condiție specificată în Clauza 2.4 (Condiții precedente) este îndeplinită la data acestei Cereri de Tragere și că niciun Eveniment de neîndeplinire a obligațiilor de plată continuă sau este probabil să aibă loc. Suntem de acord să notificăm imediat Împrumutătorul în caz că oricare dintre condițiile menționate mai sus nu este îndeplinită la sau înainte de Data de tragere.

6. Veniturile din Tragerea respectivă trebuie creditate în următorul cont bancar:

(a)	Numele/denumirea [Împrumutatului]:	[●]
(b)	Adresa [Împrumutatului]:	[●]
(c)	Numărul contului IBAN:	[●]
(d)	Numărul SWIFT:	[●]
(e)	Banca și adresa băncii [a Împrumutatului]:	[●]

(f) Banca corespondentă și numărul contului [●]
băncii Împrumutatului:

7. Prezenta Cerere de tragere este irevocabilă.
8. Am anexat la prezenta Cerere de tragere toate documentele justificative relevante specificate în Clauza 2.4 (Condiții precedente) din Acord:

[Lista de documente justificative]

Cu respect,

.....

Semnatar autorizat din partea Împrumutatului

ANEXA 5B - FORMULARUL CONFIRMĂRII TRAGERII ȘI A RATEI

[cu antetul Agenției Franceze pentru Dezvoltare]

Către: [Împrumutatul]

Data: [●]

Ref: Cerere de tragere nr. [●] din [●]

Numele/denumirea împrumutatului – Acord de facilitare de credit nr. [●] din [●]

Confirmarea tragerii nr. [●]

Stimate Doamne / Stimați Domni,

1. Facem referire la Acordul de facilitare de credit nr. [●] încheiat între Împrumutat și Împrumutător la [●] („Acordul”). Termenii și expresiile ortografiati cu litere majuscule, utilizați în prezentul Acord, au semnificațiile care le sunt date în Acord.
2. Prin Scrisoare de Cerere a Tragerii din [●], Împrumutatul a solicitat Împrumutătorului să pună la dispoziție o Tragere în valoare de [●] EUR, în conformitate cu termenii și condițiile Acordului.
3. Tragerea care a fost pusă la dispoziție în conformitate cu Cererea dvs. de tragere, este următoarea:

- Sumă: euro [●suma cu litere] (EUR [●])
- Rata dobânzii aplicabilă: [●procentul cu litere] ([●]%)

Doar cu titlu informativ:

- Data de stabilire a ratei: [●]
- Rată fixă de referință: [●procentul cu litere] ([●]%) per annum
- Rata indicelui: [●procentul cu litere] ([●]%)
- Rata indicelui la Data de stabilire a ratei: [●procentul cu litere] ([●]%)
- Tarif global efectiv (pentru o perioadă de 6 luni) : [●procentul cu litere] ([●]%)
- Rata globală efectivă (pe an): [●procentul cu litere] ([●]%)

Cu respect,

.....

Semnatar autorizat din partea Agenției Franceze pentru Dezvoltare

ANEXA 5C - FORMULARUL DE CERERE DE CONVERSIE A RATEI

[cu antetul Agenției Franceze pentru Dezvoltare]

Către: AGENȚIA FRANCEZĂ PENTRU DEZVOLTARE

Data: [●]

Ref: Cerere de tragere nr. [●] din [●]

Numele/denumirea împrumutatului – Acord de facilitare de credit nr. [●] din [●]

Cerere de conversie a ratei de dobândă nr. [●]

Stimate Doamne / Stimați Domni,

1. Facem referire la Acordul de facilitare de credit nr. [●] încheiat între Împrumutat și Împrumutător la [●] („Acordul”). Termenii și expresiile ortografiate cu litere majuscule, utilizați în prezentul Acord, au semnificațiile care le sunt date în Acord.
2. În conformitate cu Clauza 4.1.3 (a) (Conversia de la o rată a dobânzii variabilă la o rată a dobânzii fixă) din Acord, vă solicităm prin prezenta să convertiți rata dobânzii variabilă a următoarelor trageri de numerar:

[enumerați tragerile relevante]
într-o rată fixă a dobânzii în conformitate cu termenii acordului.
3. Această cerere de conversie a ratei va fi considerată nulă și neavenită dacă Rata fixă a dobânzii aplicabilă depășește *[inserați procentul în litere]* [●%].

Cu respect,

.....

Semnatar autorizat din partea *Agenției Franceze pentru Dezvoltare*

ANEXA 5D - FORMULARUL DE CONFIRMARE A CONVERSIEI RATEI

[cu antetul Agenției Franceze pentru Dezvoltare]

Către: AGENȚIA FRANCEZĂ PENTRU DEZVOLTARE

Data: [●]

Ref: Cerere de tragere nr. [●] din [●]

Numele/denumirea împrumutatului – Acord de facilitare de credit nr. [●] din [●]

Confirmare a conversiei ratei nr. [●]

Stimate Doamne / Stimați Domni,

SUBIECT: Conversia de la o rată a dobânzii variabilă la o rată a dobânzii fixă

1. Facem referire la Acordul de facilitare de credit nr. [●] încheiat între Împrumutat și Împrumutător la [●] („Acordul”). Termenii și expresiile ortografiati cu litere majuscule, utilizați în prezentul Acord, au semnificațiile care le sunt date în Acord.
2. Facem referire, de asemenea, la cererea dumneavoastră de conversie a ratei din data de [●]. Confirmăm că Rata fixă a dobânzii aplicabilă tragerilor la care se face referire în Cererea dvs. de conversie a ratei transmisă în conformitate cu Clauza 4.1.3 (a) (Conversia de la o rată a dobânzii variabilă la o rată a dobânzii fixă) din Contract este:
 - [●]% pe an.
3. Această rată fixă a dobânzii, calculată în conformitate cu Clauza 4.1.1 (Selectarea ratei dobânzii) se va aplica tragerilor menționate în cererea dumneavoastră de conversie a ratei începând cu [●] (data intrării în vigoare).
4. De asemenea, vă informăm că rata globală anuală efectivă a facilității este de [□]%;

Cu respect,

.....
Semnatar autorizat din partea *Agenției Franceze pentru Dezvoltare*

ANEXA 6 - INFORMAȚII CARE POT FI PUBLICATE PE SITE-UL WEB AL GUVERNULUI FRANCEZ ȘI PE SITE-UL WEB AL ÎMPRUMUTĂTORULUI

1. Informații referitoare la Program

- Numărul și denumirea în cartea AFD;
- Descriere;
- Sectorul de operare;
- Locul de implementare;
- Data estimată de începere;
- Data estimată de finalizare tehnică;
- Stadiul implementării actualizat semestrial;

2. Informații privind finanțarea Programului

- Tip de finanțare (împrumut, grant, cofinanțare, fonduri delegate);
- Suma principală a Facilității;
- Valoarea facilității care a fost trasă (actualizată pe măsura implementării programului);

3. Alte informații

- Notă de informații despre tranzacție și/sau fișă de prezentare a tranzacției, atașată la acest Program.

Co-funded by
the European Union

MOLDOVA

Programul de Tranziție la Energia Verde

În contextual convergenței Republicii Moldova către “acquis”-ul Uniunii Europene, Programul Tranziție la Energia Verde își propune să sprijine implementarea unor reforme ambițioase pentru promovarea decarbonizării economiei și îmbunătățirea securității energetice a țării.

CONTEXT

La 1 mai 2010, Moldova a devenit membră a Comunității Energetice (EnC). Odată cu această calitate de membru, Moldova s-a angajat și a întreprins primul pas pentru adoptarea și implementarea unei reforme substanțiale bazate pe acquis-ul EnC, care reflectă în mare parte acquis-ul Uniunii Europene (UE) în domeniul energiei, climei și mediului. Acest angajament a fost consolidat și mai mult în iunie 2014 odată cu semnarea Acordului de Asociere între Republica Moldova și UE, care a angajat în continuare Republica Moldova să implementeze reforme ample, inclusiv în sectorul energiei, climei și mediului. În acest scop, Moldova a întreprins pași de reformă în sectorul energetic în ultimul deceniu.

Cu toate acestea, în ciuda acestor eforturi de reformă, rămâne loc semnificativ de îmbunătățire, Moldova deținând a treia cea mai scăzută transpunere și implementare a acquis-ului UE în rândul membrilor EnC. Mai mult, evoluția recentă, de la o pandemie globală, războiul din Ucraina și dobândirea statutului de candidat UE, este prezentă o nevoie reînnoită și urgentă de a promova tranziția ecologică a sectorului energetic al Republicii Moldova. Acest efort este parțial pentru a promova securitatea energetică, făcând-o

Țara
MOLDOVA

Data semnării convenției
11/MM/AAAA

Sector
Energie

Locație
Republica Moldova

Maturitatea finanțării
25 ani

Instrumente de finanțare
Împrumut bazat pe poliță
Grant UE

Suma de finanțare
49 MG (garanția de împrumut AFD 1)
5 MG Grant UE

Echivalent
Republica Moldova

Entitatea de implementare
Ministerul Energiei

Principalele obiective de dezvoltare durabilă vizate

7 ENERGIE CURĂ ȘI
10 ACQUIS
13 SĂNĂTATE BUNĂ ȘI
18 PAZIȘTE MEDIUL
17 PARTENERIATURI PENTRU COMUNITATE

Codul Proiectului: CVD 1010

totodată mai rezistentă la schimbările climatice, precum și pentru a promova eforturile sale de atenuare.

DESCRIEREA

În conformitate cu prioritățile guvernului prezentate în Parlament în februarie 2023, acest program va sprijini guvernul Republicii Moldova în implementarea agendei sale de reformă a tranziției energetice ecologice și, prin urmare, eforturile sale de aderare la UE și implementarea acquis-ului său. Se va acorda atenția cuvenită nu numai implementării corecte a reformelor necesare, ci și construirii unei politici durabile și a unui cadru instituțional în Moldova care va continua să conducă tranziția ecologică dincolo de operațiunile programului.

Concret, programul își propune să sprijine:

- Utilizarea mai eficientă și rațională a resurselor energetice;
- Capacitate îmbunătățită de generare a energiei din surse regenerabile;
- Eficiență energetică îmbunătățită și consum redus de energie;
- Securitate îmbunătățită a aprovizionării prin interconexiuni transfrontaliere de energie electrică;
- Politică și cadrul de reglementare îmbunătățit pentru a permite investiții sporite în sectorul energetic și pentru a facilita implementarea proiectelor de investiții de către părțile interesate private și publice;
- Capacități consolidate ale instituțiilor din sector și ale operatorilor publici/privati de a permite/a întreține/administra investiții în energie regenerabilă și eficiență energetică.

Programul a fost dezvoltat în comun de AFD și Guvernul Republicii Moldova și va acoperi o perioadă de reformă de șase ani (2023-2028). Aceasta include prioritățile principale ale guvernului, structurate în jurul a cinci teme: infrastructura energetică, energie regenerabilă, eficiență energetică, protecția consumatorilor și climă/mediu.

Un program de Asistență tehnică (AT) va sprijini autoritățile moldovenești pe parcursul celor 6 ani de reformă pentru a facilita implementarea acestora.

REZULTATE

Programul va sprijini, pe de o parte în mod direct, eforturile de aliniere a Republicii Moldova la acquis-ul Uniunii Europene, iar pe de altă parte va crea, de asemenea, un mediu de reglementare care oferă stimulente pentru investiții suplimentare în schimbările climatice și protecția mediului, conducând, de asemenea, la o capacitate sporită de energie regenerabilă și securitatea aprovizionării. În consecință, punerea în aplicare a programului va duce în cele din urmă la o economie și o societate cu emisii scăzute de carbon eficiente, rezistente la schimbările climatice.

PĂRȚILE INTERESATE ȘI CONSTRUCȚIA INSTITUȚIONALĂ

Împrumutată este Republica Moldova, reprezentată de Ministerul Finanțelor (MF) cu care AFD va semna acordurile de finanțare.

Implementarea măsurilor de reformă a politicii (PRM) este responsabilitatea comună a Ministerului Energiei (MoEgi), Ministerului Mediului (MoEnv) și Ministerului Muncii și Protecției Sociale (MoLSP). Aceste ministere, precum și MF vor fi semnatarii ai unui Memorandum de Înțelegere (MoU), cu AFD guvernând întregul program pe o perioadă de 6 ani.

În implementarea programului vor fi implicate și alte entități, desemnate ale Memorandumului de înțelegere, dar preocupate de unele dintre PMR-urile incluse în foaia de parcurs, putând primi sprijinul AT: Agenția pentru Eficiență Energetică, operatorul de rețea Moldelectrica, și autoritatea de reglementare ANRE.

Programul de AT va fi implementat în principal de Expertise France (EF).

Guvernarea programului este structurată în jurul unui comitet de coordonare (PSC), care reunește toate părțile interesate implicate, precum și părți observatoare (EF, Delegația Uniunii Europene). CPS va servi ca entitate centrală pentru schimbul de informații și gestionarea programului: va valida progresul programului în etapele cheie și va defini conținutul fiecărei matrice anuale la începutul fiecărei etape noi.

PLAN DE FINANȚARE

Programul presupune:

- o serie de 6 împrumuturi anuale bazate pe politici acordate de AFD. Suma primei tranșe (2023) ajunge la 40 de milioane de euro. Valoarea tranșelor succesive va fi evaluată în fiecare an împreună cu MF.
- un grant delegat de Uniunea Europeană în cadrul Platformei de investiții de vecinătate pentru o sumă globală de 5 milioane EUR.

**ANEXA 7 - LISTA NEEEXHAUSTIVĂ A DOCUMENTELOR DE MEDIU ȘI SOCIALE
CARE IMPRUMUTATUL PERMISĂ SĂ FIE DEZVLUTATĂ ÎN LEGAȚIE CU
PROCEDURILE ES DE GESTIUNE A RECLAMAȚIILOR**

- Raportul E&S Scoping
- Planul de implicare a părților interesate (SEP)
- Evaluarea impactului social și de mediu (ESIA)
- Planul de management și monitorizare de mediu și social (ESMMP)
- Plan de management de mediu și social - Construcții (ESMP-Construcții)
- Cadrul de achiziție și compensare a terenurilor (LACF)
- Cadrul de politici de relocare (RPF)
- Planul de achiziție și compensare a terenurilor (LACP)
- Planul de acțiune socială și de mediu (ESAP)
- Rapoarte de monitorizare socială și de mediu
- Programul de monitorizare a păsărilor
- Programul de monitorizare a construcțiilor

ANEXA 8 - PLANUL DE ANGAJAMENT SOCIAL ȘI DE MEDIU

1. Împrumutatul intenționează să implementeze un Program constând într-un împrumut bazat pe politici pentru sprijinirea reformelor din sectorul energetic (Programul), cu implicarea următoarelor ministere: Ministerul Finanțelor, Ministerul Energiei, Ministerul Mediului , și Ministerul Muncii și Protecției Sociale.
2. Împrumutatul va implementa măsuri și acțiuni materiale astfel încât Programul să fie implementat în conformitate cu Standardele de mediu și sociale (ESS) ale Băncii Mondiale. Acest Plan de angajament social și de mediu (ESCP) stabilește măsuri și acțiuni materiale, orice documente sau planuri specifice, precum și calendarul pentru fiecare dintre acestea.
3. Împrumutatul este responsabil pentru conformitatea cu toate cerințele ESCP chiar și atunci când implementarea măsurilor și acțiunilor specifice este condusă de ministerele menționate în secțiunea 1 de mai sus.
4. Acest ESCP poate fi revizuit din când în când în timpul implementării Programului, pentru a reflecta gestionarea adaptivă a modificărilor Programului și a circumstanțelor neprevăzute sau ca răspuns la evaluarea performanței Programului efectuată în cadrul ESCP însuși. În astfel de circumstanțe, Împrumutatul va fi de acord cu modificările cu Împrumutătorul și va actualiza ESCP pentru a reflecta astfel de modificări. Acordul privind modificările aduse ESCP va fi documentat prin schimbul de scrisori semnat între Împrumutător și Împrumutat.
5. În cazul în care modificările Programului, circumstanțe neprevăzute sau performanța Programului duc la modificări ale riscurilor și impactului în timpul implementării Programului, Împrumutatul va furniza fonduri suplimentare, dacă este necesar, pentru a implementa acțiuni și măsuri pentru a aborda astfel de riscuri și impact.

MĂSURI MATERIALE ȘI ACȚIUNI	INTERVAL DE TIMP	INTERVAL DE TIMP
<p>1 RAPORTARE REGULATĂ</p> <p>Împrumutatul va pregăti și va prezenta împrumutatului rapoarte anuale de monitorizare E&S cu privire la performanța Programului de mediu, social, sănătate și siguranță (ESHS), inclusiv, dar fără a se limita la implementarea ESCP, stadiul pregătirii și implementării documentelor E&S, activități de implicare a părților interesate etc. Acest raport poate fi un capitol din Raportul de monitorizare a programului mai larg sau un document de sine stătător.</p>	<p>Până la Data Finalizării Programului, în termen de o lună de la sfârșitul fiecărui an.</p>	<p>Împrumutătorul primește și aprobă rapoartele de monitorizare E&S.</p>
<p>2 INCIDENTE ȘI ACCIDENTE</p> <p>Împrumutatul va notifica cu promptitudine orice incident sau accident legat de Program, care are sau este susceptibil să aibă un efect negativ semnificativ asupra mediului și/sau asupra comunităților afectate, publicului sau lucrătorilor.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pentru incidente sau accidente grave, notificați cu promptitudine Împrumutătorul și furnizați un raport specific care să includă suficiente detalii cu privire la accident, măsurile luate sau planificate pentru a-l rezolva și orice informații furnizate de orice contractant și entitate de supraveghere, după caz. - Toate celelalte incidente sau accidente sunt incluse în rapoartele anuale de monitorizare ESHS transmise Împrumutătorului. 	<p>Pentru incidente sau accidente grave: notificați Împrumutătorul în termen de 48 de ore de la aflarea incidentului sau accidentului și furnizați un raport specific în termen de 5 zile de la producerea evenimentului.</p>	<p>Împrumutătorul oferă o notificare scrisă confirmând primirea informațiilor.</p>
<p>3 EVALUAREA SI MANAGEMENTUL RISCURILOR SI IMPACTULUI E&S LEGATE DE PROGRAMUL LEA VULCANESTI-CHISINAU</p> <p>3.1. În ceea ce privește evaluarea și managementul riscurilor și impacturilor E&S aferente proiectului LEA Vulcănești-Chișinău, documentația disponibilă în prezent este următoarea:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evaluarea impactului social și de mediu (ESIA) din iulie 2017. - Planul de management și monitorizare de mediu și social (ESMMP) din iulie 2017. - Cadrul de achiziție și compensare a terenurilor (LACP) din iulie 2017, convertit în Cadrul de politici de relocare (RPF) din decembrie 2018. - Planul de implicare a părților interesate (SEP) din iulie 2017. <p>3.2. Împrumutatul se angajează să implementeze proiectul LEA Vulcănești-Chișinău în conformitate cu recomandările și măsurile indicate în prezenta documentație, în special cele descrise în Tabelul 2 din ESMMP (Cerințe de Management și Monitorizare de Mediu și Social). ESMMP-Construction va fi pregătit și implementat de Contractorii, în conformitate cu ESS al Băncii Mondiale.</p> <p>3.3. Împrumutatul va furniza Împrumutătorului, în termen de maximum o lună: (i) orice nou studiu E&S, (ii) orice versiune nouă a studiilor existente și (iii) rapoartele finale de evaluare a performanței E&S ale proiectului.</p>	<p>3.1. n/a</p> <p>3.2. De-a lungul perioadei proiectului.</p> <p>3.3. Primirea documentelor E&S în maximum o lună.</p>	<p>3.1. n/a</p> <p>3.2. Rapoartele de monitorizare E&S transmise Împrumutătorului includ detalii privind implementarea ESMMP.</p> <p>3.3. Împrumutătorul primește orice studiu E&S nou, o nouă versiune a studiilor existente și rapoartele finale de evaluare a performanței E&S ale Programului.</p>